

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 4 | 2015

NYA BRAND- HELIKOPTRAR ÄNNU INTE REDO

SIDAN 6

Testpiloter prövar
ny flyghjälm

SIDAN 22

ANALYS:

Franska försvaret saknar
åtta miljarder euro

SIDAN 20

Officersförbundet
kräver bättre Rals

SIDAN 32

HULTQVIST:

En miljard till
stridsgrupp
Gotland

SIDAN 8

PREMIUM SUPPLIER OF

WEAPON ACCESSORIES

VEHICLE ACCESSORIES

FORENSICS EQUIPMENT

CLP
SYSTEM AB

Webshop at – <http://shop.clp.se>

At your service

CLP System AB
Box 7002, S-187 11 Täby
Sweden

Phone: +468 - 732 44 05
E-mail: info@clp.se
Internet: www.clp.se

Försvarsuppgörelsen bidde en tummetott

De politiska turerna har varit många och vi är många som väntat på den – Regeringens inriktningsproposition!

Tyvärr fortsätter underfinansieringen av försvarsmakten.

Försvarsministern var före valet mycket tydlig i sitt budskap avseende den obalans mellan uppgifter och resurser som råder. Det påtalades verklighetsbilder som vi inom organisationen inte hört talas om på år och dagar från politiskt håll men som vi ute i verksamheterna direkt kunde känna igen oss i. Förhoppningarna fortsatte att stiga då rapporten från försvarsberedningen inte heller skönmålade den verklighet som vi upplever både avseende det förändrade omvärldsläget liksom vår myndighets påtvingade tillkortakommande. Högre ambitioner och ökad förmåga kom upp på dagordningen inför försvarsbeslutet. Försvarsmakten med ÖB i spetsen gjorde en grannliga beräkning som ledde fram till att behovet är fyra miljarder kronor extra de närmsta åren enbart för att komma upp till den politiska beställning som genomfördes 2009.

Fortsatt nedåtgående kurva

Ska uppgifterna utökas, vilket 2014 års försvarsberedningsrapport talar för med nya flygplan, ubåtar och robotsystem, inser alla som är insatta i försvarsfrågor, att det behövs mer pengar utöver det som Försvarsmakten redovisade eftersom beräkningen anknöt till läget 2009. Därmed borde det vara dags för regeringen att öppna plånboken och betala hemförsäkringen. Så ser det nu inte ut att bli.

Var tog alla fina ord om långsiktighet, väl underbyggt och inga glädjekalkyler vägen när det var dags att sätta prislappen på dessa ord?

Den kraftfulla underfinansiering som förra regeringen drev, ser ut att fortsätta (i sanningens namn har försvaret varit underfinansierat i många år och av olika regeringar). Klart man

blir besviken och tappar förtroende. Att som största land i Norden ha den minsta försvarsandelen av BNP (cirka 1,1 procent) är inga bra signaler gentemot våra vänner inom Norden. Dessutom är det en fortsatt nedåtgående kurva. Det är en halvering sedan år 2000 då vi hade cirka 2,1 procent av BNP.

”Den tydliga signalen” till omvärlden som man retoriskt hävdar att denna proposition är, har ett tveksamt värde även om det förvisso är en ljuspunkt att man åtminstone numerärt ökar försvarsanslaget. Förhoppningsvis är detta ett första steg som startar vandrigen och där steglängden kan utökas efterhand. Frågan är om regeringen är beredd att övergå till sprängmarsch ifall det skulle behövas. Jag ser tyvärr inga sådana signaler när inte ens dagens ansträngda omvärldsläge medför att man är villig att betala notan.

Halvering av det försvarsanslag som behovet kräver och samtidigt en utökning av uppgifter föranleder givetvis frågan – vad ska Försvarsmakten dra in på?

Personalen är basplattan!

Här måste Försvarsmakten följa inriktningen avseende att den så kallade basplattan, som politiken pratar om, det vill säga ”bygga huset från grunden”. För mig är den viktigaste byggstenen i basplattan personalen. Idag har vi en anorektisk organisation framförallt i basorganisationen vilket har medfört en mängd singelkompetenser där personalen försöker slå knut på sig själv i sin lojalitet att lösa sina uppgifter.

Obalansen mellan uppgifter och resurser, främst då avseende personal måste rättas till.

Besparingar på personalen är kontraproduktivt gentemot att bygga upp basplattan! Låt inte den på pappret enkla lösningen vara att

hitta besparingarna på personalen utan prioritera hårdare (prioritera = välja bort) i uppgiftsfloran. Vad kan vi lösa och vad kan vi *inte* lösa!

Att långsiktigt och hållbart bygga Försvarsmakten handlar i mångt och mycket om att ta hand om och vårda det

”know-how” som personalen besitter. Kunskap och erfarenhet, som dessutom personalen anpassar snabbt i en föränderlig värld, är bra mycket viktigare än ett modernt vapensystem som ibland föråldras snabbt i den snabba högteknologiska utvecklingen som råder idag. Givetvis behövs modern materiel också men viktigast är våra personella resurser.

Sommaren står för dörren och med den en av årets höjdpunkter – Almedalsveckan! Vecka 27 är en av de mest kostnadseffektiva kompetensutbildningar som man kan tänka sig. Att förkovra sig och kunna välja utav mer än 3000 stycken seminarier/föreläsningar, där de flesta intresseområden täcks in, är en mycket bra kompetensutveckling som dessutom är alldeles gratis. Så väl mött på den försvarspolitiska arenan och i fortsatt försvarsdiskussion.

Se dessutom till att ni alla njuter av sommaren och laddar batterierna som ni alla väl förtjänat.

Trevlig sommar

Foto: Cecilia Larsson

STENKYRKA GOTLAND 17 MAJ
KARL-JOHAN BOBERG, 1: E VICE ORDFÖRANDE

KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén (tjl)
Jerker Ambjörn (vik)

Medlems- och försäkringsservice

Susanne Bredberg
Birgitta Fredriksson (vik)
Annika Hägglund (tjl)

Förhandlingschef

Niklas Simson

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

> ”Det är inte helt ovanligt att man driftsätter materiel innan alla funktioner är testade”

Henrik Wänseth, testflygare, FMV

LEDARE

3 Försvarsuppgörelsen bidde en tummetott

NYHETER

- 6 Nya brandhelikoptrar ännu inte redo
- 8 En miljard till stridsgrupp Gotland
- 9 Osäkerheten ökar i norra Mali
- 10 Sista stegen i Prio rullas ut
- 11 Nära kollision efter bristande flygutbildning
- 12 Försvaret i startgroparna för ny grundutbildning
- 13 Blivande officerare försatta i "gamer mode"
- 14 ME04 genomförde uppdrag i Mogadishu

REPORTAGE

- 16 "EU:s stridsgrupp borde ha satts in"
- 18 Var tredje dansk officer vill sluta

ANALYS

- 20 Franska försvaret saknar åtta miljarder

FÖRBANDSBESÖK

- 22 Provflygare testar förmågegränser

FÖRBUNDSNYTT

- 28 Rals Bilaga 3 har fått nytt namn
- 29 Gravida ska erhålla tillägg vid omplacering
- 30 Mycket att vinna på samboavtal
- 32 Officersförbundet kräver bättre Rals
- 33 OF Ärna genomförde egen Rals-enkät
- 34 Fortsatt underfinansiering

> PRESIDIUM

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> FRÅGOR

Frågor kring medlemskap, medlemsavgifter och försäkringar

Susanne Bredberg och Birgitta Fredriksson
08-440 83 30. Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85

> REDAKTION

OMSLAGSBILD

Foto: Pia Ericson – FMV

ANSVARIG UTGIVARE/ CHEFREDAKTÖR

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 0708-20 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Tegeluddsvägen 21

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmermmedia.com

Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 5, 11 augusti
Nr 6, 15 september

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjudes.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

AMFPLT: 4,3 KM

 MEK INF KOMP: 6,2 KM

PRICKSKYTTE GRP: 900 M

SKULLE DET HJÄLPA DIG OM DU HADE EN GEMENSAM LÄGESBILD **REDAN IDAG?**

Helikopter 10 som nyttjats för brandbekämpning är under avveckling. Försvarsmakten jobbar på att få ersättare klara.

Nya brandhelikoptrar ännu inte redo

Försvarsmakten hoppas kunna stödja samhället med brandbombning i sommar. Planen är att snart ha fem helikoptrar redo för brandbekämpning, men i nuläget finns endast en.

Under förra sommarens skogsbrand i Västmanland genomförde försvarsmakten en synnerligen samhällsviktigt insats då man vattenbombade branden. Helikopter 10 flög cirka 225 timmar under insatsen. Typen är nu under avveckling och endast två exemplar finns kvar i försvaret.

– Det finns en helikopter 10 tillgänglig under sommaren. Det finns begränsningar i flygtiden på den maskinen, men vi har möjlighet att göra underhåll på den för att ge ytterligare flygtid om behov skulle uppstå, säger Ulf Landgren, chef för första helikopterskvadronen.

Allt på plats

För att täcka upp behovet av helikoptrar med möjlighet att bära brandtunnor avser Försvarsmakten

nu låta minst två besättningar på helikopter 14 och minst två besättningar på helikopter 16 genomgå utbildning i att flyga med hänglast, vilket inkluderar brandtunnor.

– De rapporter jag fått är att utbildningen ska inledas nu och att all materiel och manskap finns på plats, säger Jonas Nellsjö, krigsförbandsansvarig för helikopterförbanden vid flygvapenavdelningen på Högkvarteret.

Dessutom måste de båda helikoptertyperna genomgå en så kallad evaluering för att få bära vatten-tunnor. När en viss helikoptertyp är evaluerad har samtliga flygskrov av den typen rätt att genomföra det uppdrag som evalueringen handlar om. Helikopter 14 tar över tunnorna som brukades av helikopter 10 och under förra året levererades även brandbekämpningsutrustning till helikopter 16.

– Evalueringen handlar i stort om att vi ska lära oss använda tunnorna. Sedan måste allt så klart dokumenteras så att det finns in-

struktioner och papper på det hela. I grunden handlar det här om att bära tung last, en förmåga som helikoptrar har och som i sig inte är något komplicerat moment. Jag har inte ont i magen när det gäller att vi ska ha den här förmågan redo i sommar. Hade du frågat mig i januari hade jag varit mer försiktig, säger Jonas Nellsjö.

Osäkerhet kring reservdelar

På helikopterflottiljen är man optimistisk då det gäller att helikopter 16 är redo i sommar, men mer försiktig när det gäller helikopter 14.

– Jag är mer positiv då det gäller sannolikheten att få helikopter 16 redo och lite mer osäker på helikopter 14. Vi har haft väldiga problem med reservdelsförsörjningen till helikopter 14 vilket kan påverka den operativa evalueringen och även tillgängligheten under sommaren, säger Ulf Landgren, på första helikopterskvadronen.

När det tekniska godkännandet väl är klart är det snarare antalet

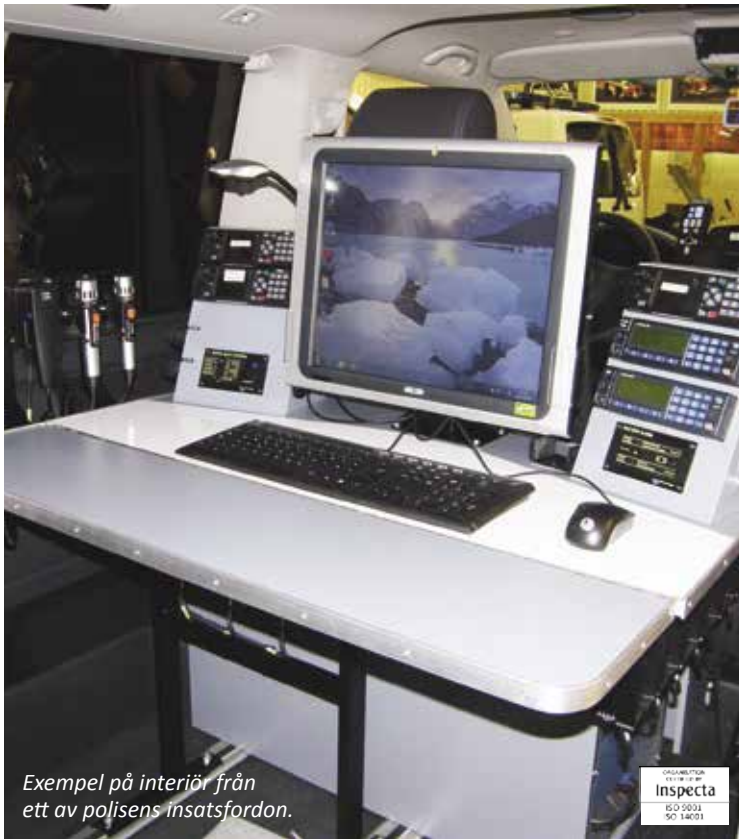
besättningar tränade för uppgiften på respektive helikoptertyp som är gränssättande, samt så klart antalet tillgängliga helikoptrar.

Försvarsmakten får enligt lagen om stöd till samhället inte planera för, eller dimensionera verksamheten för att ge stöd till samhället, utan det ska ske med befintliga resurser. I detta fall har det dock gått att planera så att samhället, om alla bitar faller på plats, har en tillgänglig brandsläckningsresurs.

– Eftersom vi behöver ha förmågan att bära hänglast under helikoptrarna i Försvarsmakten har det i det här fallet inte uppstått några problem utan, blivit en synergieffekt, säger Jonas Nellsjö.

Försvarsministern känner sig trygg med nuvarande läge och meddelar följande: *”Sammantaget finns det i regeringskansliet ingen information som tyder på att Försvarsmakten [i sommar] inte skulle kunna stödja räddningstjänsten med exempelvis brandbekämpning.”*

DANIEL SKOGLUND

Exempel på interiör från ett av polisens insatsfordon.

GRUNDLAGEN
FÖR
Inspecta
ISO 9001
ISO 14001

Vi har inrett militära fordon i 15 år.

Karossan har över 70 års erfarenhet av påbyggnadsarbete och inredningar för fordon. Det är därför bland andra försvarsmakten och polisen låter anpassa sina fordon hos oss sedan 15 år tillbaka. För då vet man att det blir bra.

När det är som viktigast att allt verkligen fungerar. Hela tiden. Överallt.

SPECIALISTER PÅ BILINREDNINGAR SEDAN 1944

Box 2047 | 151 02 Södertälje | Tel: 08-554 421 30
E-post: info@karossan.se | Web: www.karossan.se

RBS15 MK3 THE POWER TO SUCCEED

The RBS15 Mk3 is the most advanced, long range, surface-to-surface missile system available on the market. It enables rapid reaction and high defence penetration in any scenario – from blue sea and littoral warfare to land attack missions.

You can rely on Saab's *thinking edge* to deliver pioneering, effective products and solutions that enhance your capabilities and give you the power to succeed.

www.saabgroup.com

SAAB

En miljard till stridsgrupp Gotland

8,5 miljarder på fem år, det blev resultatet av regeringens försvarsöverenskommelse. Summan motsvarar ungefär hälften av vad Försvarsmakten meddelat behövs för att bygga den organisation som beslutades i försvarsbeslutet 2009. ÖB välkomnar tillskotten, men är tydlig med att det inte räcker.

– Såväl kortsiktiga som långsiktiga utmaningar kvarstår. Det är förvisso ett ordentligt ekonomiskt tillskott som nu föreslås. Men lika sant är att vi utgår från en för svenskt vidkommande historiskt låg nivå – 1,1 procent av BNP. Det placerar oss även efter övriga nordiska länder. Så borde det inte vara, sa ÖB Sverker Göransson i en öppen hearing i riksdagen den 17 april.

Totalförsvaret återuppstår

Innehållet i försvarspropositionen förhandlades fram av fem partier: S, MP, M, C och KD. Grundtemat i propositionen är att försvarets krigsförband ska organiseras i första hand för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige. Planeringen för ett totalförsvaret, inklusive ett civilt försvar, ska återupptas. Grundstrukturen från förra försvarsbeslutet från 2009 behålls, men för samtliga försvarsgrenar föreslås tillskott eller förändringar.

Propositionen innehåller även förslag om en permanent stridsgrupp på Gotland om ett heltidstjänstgörande mekaniserat skyttekompani samt ett tidvis stridsvagnskompani plus förstärkta ledningsresurser på ön. Försvarsmakten och ÖB har varit kritiska till det.

– Rent allmänt gäller att det,

Ett skepp kommer lastat... Inriktningspropositionen föreslår stridsfordon och stridsvagnar på ön.

från militäroperativ utgångspunkt, inte är avgörande var i geografin Försvarsmakten har permanent närvaro. En bärande tanke med vårt försvarskoncept är just flexibiliteten i tid och rum, sa Sverker Göransson.

Försvarsministern försvarar dock förslaget.

– Vi tillför nya pengar till stridsgruppen Gotland. Vi satsar ungefär en miljard på den. Den konkurrerar inte med den övriga Försvarsmakten. Det är viktigt att säga i förhållande till Försvarsmakten. Gotland är oerhört väsentligt i förhållande till Baltikum, sa Peter Hultqvist vid en pressträff på försvarsdepartementet den femte maj.

Ett genomgående tema är att försvaret ska ges resurser för att kunna öva i ökad omfattning fram till 2020.

Om propositionens text blir verklig är förmågeglappens tid förbi: *”Vid anskaffning av ny materiel bör inte den materiel som ska ersättas avvecklas förrän den nya materielen är förbandssatt i syfte att*

undvika glapp i den operativa förmågan.” I texten erkänns att det finns ett stort behov av ny materiel, vilket ska utredas.

– Materielen är en stor utmaning vi har framför oss. Vi måste på något sätt göra något åt det, sa Peter Hultqvist.

Omvärldsläget kräver

I flera rapporter från FOI har påtalats att dagens prisomräkningsystem gör att Försvarsmakten årligen tappar i köpkraft, speciellt avseende försvarsmateriel, vilket urholkar försvarsanslaget. I propositionen föreslås inga förändringar i dagens omräkningsystem, men försvarsministern utesluter inte att det ses över.

– Det är viktigt att man har system som är i takt med tiden, säger Peter Hultqvist.

Även ÖB talade om materielbehovet inför riksdagen.

– Om några år kommer vi att stå inför betydande och kostsamma moderniseringsbehov på materiel-sidan. Säkerhet kostar, så enkelt är

det. Och det gäller oavsett vilka säkerhetspolitiska val i övrigt vi gör som nation, sa Sverker Göransson.

ÖB talade om Rysslands upp-rustning under 2000-talet och att landet nu valt att fjärma sig från väst.

– Den relevanta måttstocken är omvärldsläget och de ökade krav som detta ställer oss inför. Försvarsberedningens ambitionsnivå måste förbli vår målbild. Uppgörelsen är ett mycket viktigt steg – varken mer eller mindre – men som måste följas av fler, sa Sverker Göransson.

Fast fler tillskott verkar inte lura runt hörnet i nuläget.

– Jag har inget mandat att lova några ytterligare medel än det som är uppgjort och presenterat, sa Peter Hultqvist.

DANIEL SKOGLUND

Peter Hultqvist

Foto: Kristian Pohl

> NOTISER

NATO KVAR I AFGHANISTAN

Nato blir kvar i Afghanistan även efter att nuvarande uppdrag, Resolute support, löper ut. Det beslutade Natos utrikesministrar under ett möte i Antalya/Turkiet den 13 maj. Den fort-

sätta insatsen ska främst vara civil men med "militära komponenter", uppger organisationen på sin hemsida. Uppdraget består i att fortsätta stödja och utveckla det afghanska

rättssystemet och säkerhetsstyrkorna. Nato inledde sin insats i Afghanistan i slutet av 2001 som en följd av terrorattackerna i USA den elfte september. (LS)

800 KRONOR FÖR UTÖ

Fem av de nio gruppchefer som genomgått den utökade gruppchefsskolan på P4 har nu getts större befogenheter och även erhållit 800 kronor i lönepåslag på I-lönen, enligt OF

Försvarsmakten och Kustbevakningen Ökat samarbete efter skilsmässa

Förra året lämnade Kustbevakningen försvarsdepartementet. Ändå ökar myndighetens samarbete med Försvarsmakten. Samtidigt pågår diskussioner om uppgifts- och ansvarsfördelning mellan FM och KBV i händelse av kris eller krig.

Efter 25 år inom försvarsdepartementet flyttade Kustbevakningen (KBV) i år till justitiedepartementet. Orsaken är att regeringen vill lägga mer tyngd på myndighetens roll i det civila rättsvärdande samhället tillsammans med tull och polis. Men departementsflytten innebär inte att avståndet mellan FM och KBV ska öka. Tvärtom för djupas samarbetet mellan de båda myndigheterna inom flera områden, däribland utbildning, dykverksamhet och infrastruktur.

– På sikt ska vi försöka få in Kustbevakningens fartyg i örlogshamnen i Karlskrona, då krävs det bara ett staket och en vakt, säger kommandör Bengt Lundgren, operativ chef marintaktiska staben. Det finns fler ställen vi skulle kunna göra det på, som Berga-Muskö och i Göteborg. På Gorland har vi använt oss av deras anläggning.

Bengt Lundgren menar att samarbetet mellan myndigheterna är nödvändigt, både för effektivise-

ring och därför att verksamheterna går i varandra.

– När jag började i försvaret fanns det tre hot på sjön, från luften, från ytan och under ytan. Idag är bilden mycket mer komplex och gränserna mellan civila och militära hot har suddats ut, säger han.

Redan nu finns ett omfattande samarbete mellan myndigheterna. Inte minst inom sjöövervakning, ett av marinens kärnområden.

Gemensam sjöövervakning

– Vi producerar lägesbilden och de sprider den till andra myndigheter. Vi kan använda Kustbevakningens flyg och fartyg för hjälp med identifiering av fartyg ute till havs, säger Bengt Lundgren.

Samtidigt pågår diskussioner om relationen mellan myndigheterna i händelse av kris eller krig. Enligt en förordning från 1982 ska Kustbevakningens chef med personal under krig flytta över till Högkvarteret.

– Vi behöver se över de här frågorna för att reda ut vem som bär ansvaret och hur vi ska agera, säger Lena Jönsson, generaldirektör på KBV. Men det har egentligen ingenting med bytet av departement att göra. Den här översynen hade behövt göras ändå.

LINDA SUNDGREN

Flera arméövningar i maj

I Skåne övade cirka 1500 soldater under perioden fjärde till tolfte maj.

I övningen ingick enheter från P7, K3 och helikopterflottiljen, samt hemvärnet. Kring Skövde genomfördes övning Värld från 18 till 23

maj. I Värld ingick cirka 1600 soldater, bland annat från P4, Trängregementet och ING2. Efter Värld inleddes Brigadstridsövningen, vilket är en lednings- och träningsövning. Den fortsatte till den 29 maj.

DANIEL SKOGLUND

Osäkerheten ökar i norra Mali

Spänt läge råder i norra Mali där den svenska styrkan befinner sig. Svenskarna har beskjutits vid ett par tillfällen, men ingen soldat har kommit till skada.

Sedan slutet av april har osäkerheten i norra Mali ökat, uppger Mali 01 presschef Jonas Svensson i ett mejl till Officerstidningen. Milisen har tagit kontrollen över staden Menaka, cirka 50 mil öster om Timbuktu vilket utlöste en rad attacker mot samhällen och småstäder över stora delar av norra Mali, inte minst i Minusmas sektor väst där Mali 01 är baserat i Timbuktu. I slutet av april hamnade svenskarna i en skottväxling med en lokal rebellgrupp.

Angripna byar

– Situationen ställdes på sin spets mellan den 28 och 30 april då Mali 01 stoppade ett försök av koordinationen [grupper som strider för självständighet i norra Mali, red anm] att angripa den maliska armén i Timbuktu. Sedan dess har flera byar och samhällen inom cirka 20 mils radie från Timbuktu

angripits, meddelar Jonas Svensson.

I mitten av maj dödades åtta soldater ur den maliska armén och elva skadade i ett eldöverfall cirka tio mil väster om Timbuktu. Trots det fortsätter fredsprocessen och chefen Mali 01, Carl-Magnus R Svensson är nöjd med förbandets insats hittills.

Oidentifierad män

– Vi fortsätter att utveckla vår förmåga att lösa vår huvuduppgift, att stödja Minusma genom att inhämta, bearbeta och delge underrättelser. Läget är spänt i vår del av Mali och det gör Mali 01 till en mycket viktig aktör för Minusma. Dels för att identifiera hot och följa händelseutvecklingen men också för att successivt utveckla Minusmas förmåga att förutsäga den, säger han.

Den 14 april besköts den svenska styrkan av två oidentifierade män när de körde på huvudvägen mellan Goundam och Timbuktu. Styrkan, som färdades i tolv splitterskyddade fordon, besvarade elden. Ingen svensk skadades och angripna gav sig av.

LINDA SUNDGREN

Fortsatt rovdrift på soldater i Göteborg

Vaktsoldaterna i Göteborg får inga besked om framtiden innan sommaren.

Försvarsmaktens produktionsledning har tidigare utlovat besked till vaktsoldaterna i Göteborg innan sommaren, men nu backar man och lovar istället besked i september. Flera av soldaterna har anställts upprepade gånger på korta kon-

trakt, vilket lett till att många valt att sluta i FM.

I nuläget har flera anställda uppgett att man avser lämna efter sommaren om inte Försvarsmakten kan ge långsiktiga kontrakt.

Ansvariga på försvarsmedicincentrum har under en längre tid försökt få tillstånd att ge soldaterna långsiktig anställning, men ej erhållit det. DANIEL SKOGLUND

KAT ANSVAR PÅ P4

Skaraborg. De fem har bland annat utökad rätt att hantera vapen och ammunition, samt att leda skarpskjutningar. Det har tidigare varit förbehålllet yrkesofficerare. (DS)

FÖRSVARSMAKTSÖVNING 2017 BÖRJAR TA FORM

Övningsledare för Försvarsmaktsövning 2017 (FMÖ 17) har nu utsetts och planering pågår. Samtliga försvarsgrenar ska delta i övningen som också ska öva civila delar av totalför-

svaret. Övningen planeras till september 2017, parallellt med den multinationella Natoleda övningen Northern Coasts 17. Diskussioner förs även om Finland och de baltiska länderna ska

bjudas in att delta i FMÖ 17. Antalet övade i FMÖ 17 är ännu inte fastställt. Senaste Försvarsmaktsövningen (Orkan) genomfördes 1993. (DS)

Fler förespråkar europeisk armé

Ryssland fortsätter rusta upp och tonen mot omvärlden skärps. Samtidigt har EU:s medlemsländer kraftigt skurit ner i sina försvarsbudgetar. Nu kommer krav från flera håll på en gemensam europeisk armé för att stärka Europas försvarsförmåga.

EU-kommissionens ordförande, Jean-Claude Juncker, säger sig vilja ha en gemensam armé inom unionen. Juncker menar att det skulle stärka Europa och vara en tydlig markering mot Ryssland. Även den europeiska militärfackliga organisationen Euromils ordförande, Emmanuel Jacobs, ställer sig bakom uttalandet.

190 miljarder euro

I senaste numret av nyhetsbrevet Euromil news skriver Jacobs att en gemensam armé är nödvändigt om EU vill bli taget på allvar och upprätthålla sin militära förmåga, stärka det globala engagemanget och säkerställa säkerheten på ett mer koordinerat sätt. Uttalandena om ett gemensamt Europeiskt försvar får stöd av en rapport från More union in European defence från CFSP (The Centre for European Policy Studies) som publicerades tidigare i år. I den konstateras att det krävs ett mer långtgående samarbete för att upprätta EU:s militära styrka efter de senaste årens kraftiga nedskärningar.

EU:s 28 medlemsländer lägger totalt 190 miljarder euro om året på försvaret och man har tillsammans 1,5 miljoner anställda. Enligt rapporten skulle Europa få betydligt mer valuta för pengarna om man istället satsade på ett gemensamt försvar. **LINDA SUNDGREN**

Sista stegen i Prio rullas ut

På Valborgsmässoafton startade driftsättningen av det sista steget i Prio. Utrullningen sker etappvis till slutet av nästa år då hela affärssystemet ska vara infört. Högkvarteret räknar inte med att införandet ska vålla några större problem men temporära övergångslösningar kommer att tillämpas.

Det sista steget i Prio handlar främst om återstående delar av logistik och materiel. Det mesta är redan på plats men nu kommer även det som är kvar med exempelvis materielunderhåll och förnödenhetsförsörjning att läggas in.

– Den här gången har go live-arbetet skett i ett öppet system där användarna kunnat vara inne och arbeta under införandet. Generellt har medarbetarna varit väldigt hjälpsamma och följt de restriktioner som gällt för att driftsättningsaktiviteterna skulle kunna ske i ett öppet system. Kvällar och nätter stängde vi ner eftersom vi då måste köra stora installationsprogram, säger Rebecca Ingmarsdotter, chef LedS Prio

Norr till söder

Stegen införs i etapper, från norr till söder, vilket innebär att det kommer att börja användas vid

Införande av PRIO i Försvarsmakten

2008, steg 1: Pilotförsök på FMlog med bland annat ekonomiredovisning, tidredovisning och personaladministration.

2009, steg 2: Prio implementeras i hela FM med samma delar som hos FMlog.

2012, steg 3/4: Logistik och HR-moduler implementeras med exempelvis materiel och förnödenhetsförsörjning, upphandling och inköp, HR och personaladministration.

2012, steg 4.2: Anpassning av Prio efter följderna av avskaffandet av värnplikten med sådant som lönebildning, hemvärdet, ny personalstruktur och nytt arbetstidsavtal.

2014 steg 5/6: Warehouse management, Fastigheter och anläggningar, avvikelsehantering, global trade service, Sap lön.

2015–2016 steg 5/6: Underhållsproduktion, förvaltningsdatahantering, förnödenhetsförsörjning, fastigheter, materielunderhåll, autonom/extern lösning.

olika tider beroende på var i landet verksamheten bedrivs.

– Vi har arbetat mycket med riskminimering tillsammans med logistiken och alla förband så jag tror inte att det kommer att medföra några stora problem. Men personalen måste jobba i båda systemen (Lift och Prio) under utrullningen. Behöver man flytta materiel från norr till söder innan systemet är infört i hela landet får man antingen skicka med personal eller snabbutbilda dem som ska ta emot det, säger Rebecca Ingmarsdotter.

Att införa resterande delar av systemet vid en och samma tid-

punkt i hela Försvarsmakten skulle varit ett sämre alternativ, anser hon.

”Skit in skit ut”

– Det är väldigt stora risker förknippade med en big bang. Att lägga in all data är ett oerhört omfattande arbete och eftersom det inte är någon jättebra kvalitet på den information som finns måste vi börja med att kvalitetsförbättra. Rätt masterdata och grunddata i ett affärssystem är oerhört avgörande, annars blir det skit in skit ut, säger hon.

LINDA SUNDGREN

Sverige kan delta i eventuell insats mot flyktingsmugglare

Den 18 maj diskuterade EU-ländernas utrikes- och försvarsministrar att EU ska sätta upp en marin styrka på Medelhavet för att stoppa misstänkta flyktingsmugg-

lare och deras fartyg. Slutgiltigt beslut om insatsen kan fattas av EU tidigast i juni i år. Försvarsminister Peter Hultqvist sa till nyhetsbyrån TT att det är möjligt att

Sverige ställer styrkor till förfogande, men att det då krävs ett FN-mandat för insatsen.

DANIEL SKOGLUND

> NOTISER

MASSOR MED MARINA ÖVNINGAR I ÖSTERSJÖN

En lång rad övningar genomfördes under maj och juni. Mellan 18 maj och 29 maj genomfördes den svensk-finska samövningen Swefinex. I övningen ingår 16 fartyg varav tio svenska. Övningsområdena var Bottenhavet,

Nordöstra Östersjön och Ålandshav. Under perioden 5–20 juni genomfördes övningen Baltops. Sverige deltar i år 23:e gången. I år är övningen omfattande med 17 nationer och ett 50-tal fartyg, 50-tal flygety, en ubåt och ett

flertal övriga fordon. Övningen ledes 2015 av USA samt Nato och bedrivs i Östersjön och på strandnära områden i södra Sverige, Danmark och Polen. Försvarsmakten lyfter i ett pressmeddelande fram att amerikanska bomb-

flygplan av typen B52 kommer att öva minfällning under övningen samt att landstigningsövningar ska genomföras på Ravlunda skjutfält. Sverige tillsammans med Finland och Georgien är de icke-Natoländer som deltar i år. (DS)

Nära kollision efter bristande flygutbildning

Två Jas 39 var nära att kollidera under en luftstridsövning i mars förra året. Situationen uppstod på grund av brister hos eleven sedan Försvarsmakten snålat med utbildningsresurser.

– Det var rena tillfälligheter att det inte blev en kollision, säger Agne Widholm, utredare på Statens haverikommission (SHK).

Den 20 mars förra året genomfördes en luftstridsövning vid flygflottilj F21 i Norrbotten. I jaktroten ingick en elev och en instruktör med ett mötande målflygplan.

Efter ett möte mellan roten och målet tappade såväl eleven som föraren i målflyget visuell kontakt med varandra. Eleven svängde flackt vänster. Föraren i målplanet uppfattade inte manövern och de båda planen kom att mötas med endast ett par tre flygplanslängders avstånd.

– Det här är ett mycket allvarligt tillbud. Eleven trodde att de skulle kollidera och var tvungen att avbryta övningen efter händelsen, säger Agne Widholm.

”Den här typen av konsekvenser var vi inte beredda på”

Förseningar och avbrott

I slutet av april kom haverikommissionens rapport om händelsen. Där slås det fast att grundorsaken till händelsen var att eleven inte hade fått tillräcklig utbildning och därför inte uppnått de kunskaps- och förmågekrav som övningen krävde. Den elevkull som eleven tillhörde hade drabbats av avbrott och förseningar i sin utbildning

vilket gjort att de hade kunskapsluckor och en erfarenhetsnivå som understeg den planerade.

– Kontinuitet är mycket viktigt. Det går inte att avbryta en flygutbildning och sedan återuppta den på samma nivå. Gör man ett stopp måste man först återta flygtid, säger Agne Widholm.

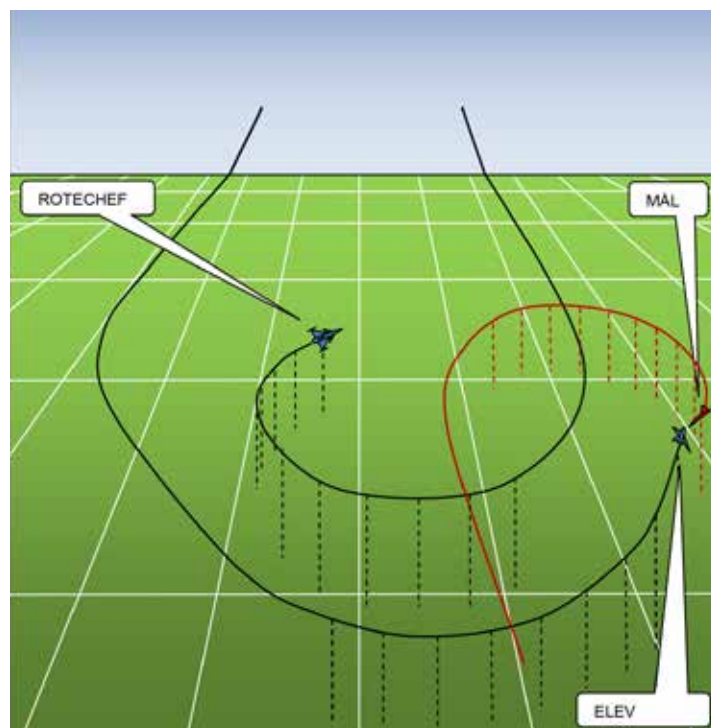
I SHK:s rapport konstateras att det råder obalans mellan uppgifter och resurser, något som även påpekats i tidigare olycksutredningar. Kritik riktas också mot Högkvarterets sätt att prioritera mellan de uppgifter flygförbanden har att utföra.

Enligt Högkvarterets flygsäkerhetschef, Robert Persson, var stoppet i utbildningen en medveten åtgärd från Försvarsmakten för att kunna lägga mer resurser på insats och beredskap.

Underskattat konsekvenser

– Men vi hade nog underskattat hur det skulle påverka eleverna. Den här typen av konsekvenser var vi inte beredda på, säger Robert Persson. Trots det inträffade tycker han att flygsäkerheten håller en acceptabel nivå och påpekar att olyckor med dödlig utgång är sällsynta.

– Vi brukar använda en femgradig skala när vi pratar flygsäkerhet. Normalt ligger vi på en trea vilket betyder godtagbart. Att vi inte ligger högre beror på resurstillgång och relativt högt tempo där man ska hinna med många olika saker och varje individ upplever att de har ont om tid, säger Robert Persson.

Schematisk bild över flygplanens inbördes lägen omedelbart före passagen.

Illustration: Statens haverikommission

Försvarsmakten är nu ålagd att upprätta en åtgärdsplan för hur brister i flygsäkerheten till följd av störningar i flygutbildningen ska kunna undvikas. Robert Persson vill inte vill förekomma det arbetet, men säger att förändringar förmodligen kommer att ske.

Tolerabel nivå

– Vi har nog spämt bågen så långt vi vågar. Nu måste vi börja titta på ett annat förhållningssätt, framför allt vad gäller kontinuiteten i utbildningen.

– Flygsäkerheten har alltid hög prio, men frågan är till vilket pris, fortsätter han. Det handlar om att lägga sig på en tolerabel nivå med hänsyn till de uppgifter som regering och riksdag vill att vi ska utföra

och de resurser vi har till förfogande. Men vi jobbar också väldigt aktivt för att höja resurstillgångarna.

Att utbilda färre piloter för att öka flygtiden för eleverna är däremot inte aktuellt, enligt Robert Persson.

– Det vore att långsamt dö sväldöden. Visst kan man minska elevintaget under en viss period, men då får man problem längre fram i form av personalbrist.

Agne Widholm

Foto: SHK

LINDA SUNDGREN

STATSVETENSKAP OCH ASYMMETRISKA HOT LOCKAR TILL FHS

Allt fler söker till Försvarshögskolans (FHS) utbildningar. När vårens ansökningstid löpte ut i mitten av april fanns 3 390 ansökningar vilket var en ökning med 15 procent jämfört med i höstas. Flest sökande var det till

kandidatprogrammet med inriktning statsvetenskap och militärhistoria med 465 förstahandssökande till 50 platser.

Det är fler förstahandssökningar än till något annat kandidatprogram

med bas i statsvetenskap i landet. Även det nya internationella magisterprogrammet med inriktning på krigsvetenskap eller statsvetenskap hade många sökande.

Bland fristående kurser var under-

rättelseanalys mest populärt liksom kursen i asymmetriska hot och terrorism samt grundkursen i ledarskap under påfrestande förhållanden. (LS)

Försvaret i startgroparna för ny grundutbildning

Sommaren 2016 ska den nya militära grundläggande utbildningen startas.

Försvarsmakten lägger just nu ett omfattande pussel för att få till det som kallas GU Ny i dokumenten.

– Det här är fullt möjligt att genomföra. Vi har inte sett några showstoppers, säger Olof Granander.

Han har uppdraget att samordna arbetet med att få ihop den nya utbildningen.

Den nya utbildningen ska vara från fyra till elva månader lång. För placering i hemvärnet ska utbildningen vara fyra till sju månader, för tjänstgörande i reguljära förband ska utbildningen vara från nio till tolv månader. Den militära grundutbildningens första del är försvarsmaktsgemensam och lik dagens GMU. Den andra delen kommer att skifta beroende på för-

bandstyp och omfatta en befattningsutbildning. Ungefär 4000 rekryter planeras att kunna utbildas i systemet årligen.

Analysen klara till sommaren

Till sommaren ska ett flertal analyser, både ekonomiska och personella bli klara. I nuläget finns skisser för i vilken takt olika förband ska utbildas och omsätta rekryter, men de är inte fastställda än.

– Analys pågår bland annat rörande försvarshälsan, resebyrå och förråden. Om det behöver tillföras någon personalstödsresurs för att hantera rekryterna när de är inne på förbanden under en längre tid och lokalbehov. Förbanden är djupt inblandade och hittills har ingen anmält några avgörande begränsningar, säger Olof Granander.

Innan sommaren ska analyserna redovisas och sammanställas. Då kommer sannolikt ett antal pro-

blem att uppdagas. Även om inga avgörande hinder upptäckts ännu finns det farhågor.

– Det finns en oro beroende på hur försvarsmaktens nya organisation slår. Frågan är om vi kommer att kunna hantera de volymer vi planerar för. En ofta återkommande fråga är hur vi ska orka stödja hemvärnet för att de ska kunna upprätthålla den höga nivå de har idag säger Olof Granander.

Föreslagen lösning på problemet är att i högre grad involvera kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) i rekrytutbildningen.

– Vi vet redan idag att deltagande från GSS som instruktörsstöd upplevs som positivt av rekryter, officerare och från GSS själva, säger Granander.

Bättre stadga

Man hoppas även kunna synkronisera den nya grundutbildningen så att yrkesofficerskadetter ska kunna få öva både truppföring och trupp-utbildning med rekryterna. Förhoppningen är att de olika officersutbildningarna i framtiden till huvuddel kommer att fyllas med tidigare anställda GSS/K eller rekryter från den nya grundutbildningen.

– Vi får en bättre stadga på dem som går OP och SOU även om avsikten inte är att helt stänga möjligheten att söka direkt till OP eller SOU, säger Olof Granander.

Om den nya GU:n känns igen beror det på att den i mycket liknar hur värnpliktsutbildningen bedrevs fram till 2007–2008 då terminssystemet infördes för de värnpliktiga.

– Mycket av det gamla finns kvar, speciellt i befälens bokhyllor. Fast det går inte att plocka rakt av.

Olof Granander

Foto: Mats Carlsson - FM

Det gäller att nyttja det gamla systemets fördelar, men förstå att det är den nya tidens rekryt vi ska utbilda. Rekryterna har sökt sig hit frivilligt och är blivande medarbetare i Försvarsmakten, säger Olof Granander.

En annan sak som samordnaren förordar är att ge samtliga förband en mobiliseringsreserv, även det något som fanns tidigare i försvaret.

– Vi bedömer att vi måste ha en mobiliseringsreserv i förbanden. Omfattningen bör kanske vara ungefär en pluton per kompani. Personalplanering är ju levande och inte rader i ett excelark. Ska man kunna få fullt fungerande förband vid mobilisering krävs det någon form av reserv. Jag uppfattar att försvarsmaktsledningen är öppen för resonemanget, men det måste så klart kostnadsberäknas, et cetera och inget är beslutat än, säger Olof Granander.

DANIEL SKOGLUND

Möt Officersförbundet i Almedalen

Seminarium: En inblick i vardagen hos de som försvarar Sverige – möt en soldat

Alla pratar om försvarets personal, men få pratar med dem. Möt en av de soldater som försvarar Sverige och få en inblick i vardagen. Vad fungerar bra, vad är dåligt? Varför blev man soldat? Vilka frågor vill en soldat att politikerna ska svara på?

Arrangör: Officersförbundet

Medverkande: Elina Meyer, skytt på stridsfordon 90, Stig Henriksson (V), Ledamot i försvarsutskottet, Lars Fresker, Ordförande, Officersförbundet. Stefan Ring, Moderator (generalsekreterare), Allmänna Försvarsföreningen.

Tisdag 30 juni 13:00-13:45, Sankt Hansgatan 11.

Möt Officersförbundet!

Medlemmar på plats i Visby välkomnas att möta att möta ordföranden Lars Fresker, samt förbundsdirektör Peter Löfvendahl över en kaffe och diskutera förbundets ställningstaganden eller kolla sina medlemsuppgifter.

Officersförbundet finns på plats direkt efter seminariet på tisdagen 30 juni från 13:45–15:00, samt på onsdagen 14:15–15:00.

> NOTISER

GOTLAND AGERADE NATOFIENDE UTAN

Ubåten HMS Gotland deltog som del i B-styrkan i Natoövningen Dynamic Mongoose (Dynamisk mungo). För svensk del gav övningen, enligt första ubåtsflottiljen, värdefull erfarenhet av att arbeta med både ubåtsjaks-

helikoptertrar och dito flygplan, vilka inte längre finns operativa i det svenska försvaret.

Övningen är en årlig ubåtsjaksövning. I år deltog tio Natoländer, plus Sverige, i övningen. 13 örlogs-

Blivande officerare försatta i "gamer mode"

När digitala spel används i officersutbildningen tenderar eleverna att jaga poäng och vilja vinna snarare än att lära. Det visar en avhandling från Försvarshögskolan. Ny design och handledning i undervisningen kan lösa problemen, tror forskare.

Att använda spel för att öva förmågor som ledarskap, strategi och krigföring har en lång tradition inom militär utbildning. Men nu visar en avhandling från Försvarshögskolan att den digitalisering som skett inom spelbaserat lärande skapar problem. Viljan att samla så mycket poäng som möjligt och att vinna spelet tenderar att bli viktigare än att ta till sig den kunskap som den aktuella kursen ska förmedla.

Utnyttjar kryphål

– Man kan se hur eleverna bli sjukt absorberade av själva spelprocessen, säger Anders Frank, teknisk doktor som skrivit en avhandling om spel i officersutbildningen och som tjänstgör vid krigsspelsektionen vid Försvarshögskolan. De utnyttjar kryphål i spelet för egen vinning och är beredda att göra nästan vad som helst för att få en bra positionering i slutet. Jag kallar det för gamer mode.

Att spelet tenderar att bli viktigare än inläringen medför risker, menar Anders Frank. Som att eleverna inte får med sig tillräcklig kunskap. Det finns ock-

”Man kan se hur eleverna bli sjukt absorberade av själva spelprocessen”

så de som hävdar att eleverna riskerar att lära in felaktiga beteenden.

– Men det finns inga vetenskapliga belägg för, säger Anders Frank.

Enligt avhandlingen finns det vissa faktorer som gör att gamer mode infinder sig lättare än annars. Bland annat beror det på spelets kvalitet.

– Upplevdes spelet som orealistiskt och skevade med vad som kunde förväntas hända, hamnade eleverna lättare i gamer mode.

En magkänsla jag har säger mig också att en mer erfaren person lö-

per mindre risk att drabbas av gamer mode än den som är mindre erfaren, säger Anders Frank.

Spel nödvändiga

Digitaliserade spel infördes på officersprogrammet 2009 för flyg och 2011 för marinen. Inom mark används fortfarande brädspel men det är bara en tidsfråga innan de också ersätts av datorbaserade alternativ. Att sluta använda digitaliserade spel i utbildningen på grund av de risker de medför, är inget Anders Frank säger sig rekommendera.

– Spel är en självklar del i officersutbildningen och nödvändigt för att blivande svenska officerare ska få en chans att öva teoretiska kunskaper i praktiken.

Däremot tror han att andra

åtgärder kan bli nödvändiga.

– Till att börja med behöver vi medvetandegöra eleverna om att det här fenomenet inträffar och vilka konsekvenser det kan få. En annan åtgärd jag tror på är att införa spelledare som kan hjälpa eleverna att behålla fokus på rätt saker. Vi kanske också behöver designa om spelen och titta på hur vi utformar belöningssystemen i dem, säger han.

LINDA SUNDGREN

Datorspel i officersutbildningen kan leda till att eleverna fokuserar på programmet snarare än problemet.

Anders Frank

Foto: Lars Lindberger – FHS

Foto: Fanatic Studio – Pixtal – TT

FÖR NORGES KUST

fartyg, två forskningsfartyg och ett ospecificerat antal ubåtar ingick i övningen som inleddes fjärde maj och pågick i två veckor, enligt Nato. (DS)

FÖRSTA NORSKA PLIKTKVINNORNA RYCKER IN

Första januari införde Norge kvinnlig värnplikt. Såväl chefen för norska försvaret, amiral Haakon Bruun-Hanssen som försvarsminister Ine Eriksen Søreide säger att de anser att kvinnlig värnplikt är en självklar utveckling i

ett modernt samhälle. Bruun-Hanssen konstaterar också att man genom utvidgningen av värnplikten fördubblar rekryteringsunderlaget till det norska försvaret.

Vid årsskiftet var cirka 14 procent

av Norges soldater kvinnor, en andel som nu kommer att öka. I sommar rycker den första kullen värnpliktiga in sedan den nya lagen trädde i kraft. (LS)

Svenska stridsbåtar agerar plattformar för spaning och undersökning av stranden under den förberedande fasen och som närskydd för landstigande i Mogadishu.

”Den som åkte ner i tron att vi skulle jaga pirater blev nog lite besviken”

ME04 genomförde uppdrag i Mogadishu

Från piratjakt till stödjande av civila funktioner. Operation Atalanta har delvis bytt skepnad och uppgifterna för den senaste svenska insatsen i området skilde sig markant från tidigare missioner. Bland annat genomfördes ett halvtimmeslångt uppdrag inne i huvudstaden Mogadishu.

De senaste tre åren har piratverksamheten i farvattnen utanför Somalias kust sjunkit drastiskt. Det har fått effekt på den EU-ledda operation Atalanta som vid årsskiftet fick utökat mandat att stödja Eucap nestor, ett projekt för kapacitetsuppbyggnad av marina rättsvårdande instanser i Somalia.

– Den som åkte ner i tron att vi skulle jaga pirater blev nog lite besviken, säger Magnus Lindstedt, informationschef ME04 på väg hem från insatsområdet. Men de var mycket tydliga under förbere-

delserna med hur det såg ut där nere så det borde inte kommit som någon överraskning.

Stor skillnad

Under tre månader har den svenska styrkan varit på plats i området på det holländska örlogsfartyget Johan de Witt. De har lett insatsen genom styrkechef Jonas Haggren samt bistått med helikoptrar och amfibiefunktion. Uppdraget har bland annat bestått i underrättelseinhämtning genom flygspaning in över kusten på jakt efter misstänk-

ta piratläger samt att säkerställa logistiken kring Eucap nestor.

– Vi har bland annat eskorterat fartyg med fordon avsedda att användas av inhemska styrkor iland i Somalia, säger Magnus Lindstedt.

Pirater ej avväpnade

Lindstedt var även med under ME02 och han upplever att det är stor skillnad i insatsområdet idag jämfört med förra gången han var där. Trots de blodiga attacker som drabbat såväl både Somalia som grannlandet Kenya ser han en tydlig förbättring sedan han var på plats förra gången.

– Den här gången utförde vi ett uppdrag inne i Somalia vilket hade varit otänkbart sist jag var där. Somalierna arbetar själv mycket för

att bygga upp sitt land och det märks att det går åt rätt håll, säger han.

Men trots de fåtal attacker som numera sker i området anses pirat-hotet inte vara avväjrt.

– Piraterna är fortfarande inte avväpnade och vår närvaro i området håller dem tillbaka. Man vet aldrig när det kan blossa upp igen, säger Magnus Lindstedt.

Sedan piratattackerna började sjunka för några år sedan har även den militära närvaron minskat. I år har styrkans storlek varierat med mellan fyra och sex fartyg och en eller ett par spaningsflygplan. Sverige har även haft två stridsbåtar 90 på plats samt två helikoptrar 15. Den sjätte maj lämnade den svenske styrkechefen över ansvaret till Spanien. **LINDA SUNDGREN**

> NOTISER

FLYGÖVNING I NORRLAND VÄCKER DEBATT

Under perioden 25 maj till 5 juni genomförs övningen Arctic challenge exercise (ACE 15) över norra Sverige. Försvarsmakten meddelar att cirka 3600 personer och 115

stridsflygplan och lufttankningsflygplan deltar.

Övningen leds av Norge och förutom Sverige deltar bland annat Storbritannien, Frankrike, Tyskland och

USA. Övningen har väckt debatt då vissa anser att den leder Sverige närmare Nato. Det är andra gången övningen genomförs, första gången var 2013, då var Sverige övnings-

ledare. ACE 15 är en utveckling av det regelbundna övningsarbetet som sker mellan Sverige, Norge och Finland. (DS)

Militärhögskolan Karlberg (MHS K) söker Regementsförvaltare (skoladjutant) i nivå OR 9

På Karlberg genomförs den grundläggande officersutbildningen där MHS K, genom kadettbataljonen (Kdbat), stödjer Försvarshögskolan. Vid MHS K finns även Managementenheten (ManE), Försvarsmaktens utbildningsenhet (FMUE), Försvarsmaktens enhet för idrott och friskvård (FMIF) och Lokalplaneringsenhet Mitt (LpIE M). Skoladjutanten ingår i MHS K förbandsledning och arbetsleds av C MHS K.

Arbetsuppgifter

- Planerar och genomför förbandsanknutna ceremonier och besök vid MHS K. Ansvarar för förvaltningen av såväl MHS K, Sjökrigsskolans, Arméns underbefäls-skola som Militärhögskolan Östersunds traditioner.
- Leder arbetsmiljö- och verksamhetssäkerhetsarbetet. Bereder ärenden inom ramen för MHS K medaljkommitté, kyrkoråd och stipendiefonds-nämnd.
- Stödjer vid behov förbandschefen som adjutant samt lämnar stöd till övriga enheter.
- Stödjer kadetter i traditionsfrågor samt MHS K kamratförening och vänföreningar.
- Stödjer tidigare kurser i planering och genomförande av jubileer. Deltar, som ledamot, i personalförsörjnings-nämnden.
- Företräder specialistofficerare vid MHS K samt planerar och följer upp deras kompetens- och karriär-utveckling.
- Beslutar om tjänstemusikbeställningar.

Utbildning, kvalifikationer och erfarenheter

Yrkesofficer, genomförd utbildning vid Krigsskola/Militärhögskolan Karlberg är meriterande. Bred erfarenhet av Försvarsmaktens verksamhetsområden och erfarenhet från arbete i förbandsstab.

Goda kunskaper att uttrycka sig i tal och skrift och kunskaper i engelska motsvarande nivå enligt STANAG 6001 3,3,3,3. Internationell tjänstgöring är meriterande.

Personliga egenskaper

Vi söker Dig som är kommunikativ och utåtriktad samt har förmåga att arbeta såväl självständigt som i grupp. Du har en god social- och samarbetsförmåga. Du är driven och kan växla mellan olika arbetsuppgifter, är ansvarsfull

och noggrann. Du har ett starkt och tydligt ledarskap och verkar i Försvarsmaktens värdegrunds anda.

Övrigt

Tillträde snarast efter överenskommelse. Stor vikt kommer att läggas vid personlig lämplighet. Rekryterings- och urvalsprocessen sker enligt HKV skrivelse FM 2014-5431:1, Instruktion för utnämning och befordran av OR 9. Upplýsningar av arbetsinnehåll lämnas av C J3, mj Ulrik Hansson-Mild, tel. 08-514 398 05, 070-373 97 76 eller C MHS K, öv Rikard Askstedt, tel. 08-514 397 01. Frågor rörande rekryteringsprocessen kan besvaras av HR-generalist, kn Mikael Lantz, tel. 08-514 397 14.

Sista ansökningsdag

Välkommen med din ansökan via ReachMee senast 2015-08-15. Din ansökan ska innehålla CV, personligt brev samt löneanspråk. I ansökan vill vi att du motiverar varför du är lämpad för denna befattning.

Fackliga företrädare

Kenneth Yttergren OF Karlberg, tel 070-850 14 12, Maria Back-Nilsson SACO, tel 08-514 397 43, Marie-Louise Svensson Försvarsförbundet, tel 08-514 397 69, Christer Norman SEKO försvar, tel 08-514 398 11.

Då anställningen är placerad i säkerhetsklass krävs svenskt medborgarskap. Säkerhetsprövning med registerkontroll kommer att genomföras före anställning. Med anställning följer nationell och internationell arbetsskyldighet samt skyldighet att krigsplaceras och att delta i utbildning och övningar. Innebörden av detta varierar beroende på typ av befattning.

Svensk EU-representant:

”EU:S STRIDSGRUPP BORDE HA SATTS IN”

EU och Nato behöver utveckla sitt samarbete för att kunna möta hoten från Ryssland, Islamiska Staten och andra oroshärdar. Men det är ett samarbete med förhinder, menar Odd Werin, Sveriges militära representant i Bryssel.

I PARKEN PÅ Square de Meeus skiner solen frikostigt på rosa körbärsblom, tulpaner och ungdomar i gräset. Sju trappor upp hos Odd Werin är stämningen inte lika solig. Konteramiralen är bekymrad.

– Jag är jättebesviken över hur svårt det är att få EU:s 28 medlemsstater att komma överens kring militära insatser, säger Odd Werin när vi möts på hans kontor på Sveriges ständiga representation vid Europeiska Unionen.

Ett aktuellt exempel är kanske EU:s snabbinsatsstyrkor?

Just i denna stund står Nordic Battlegroup redo att rycka ut i 30 upp till 120 dagar inom en radie på 6000 kilometer från Bryssel. Enbart Sverige har 1900 specialtränade soldater redo. Men risken att de verkligen kommer att få göra en insats är minimal. Sedan EU införde sina snabbinsatsstyrkor 2007 har de inte satts in en enda gång.

– Det är inte självklart att man ska sätta in en snabbinsatsstyrka bara för att man har en. Det bästa är om den inte behöver sättas in, därför är det fel att kalla dem misslyckade bara för att de inte har använts.

Men har det funnits tillfällen då de borde ha satts in?

– Ja, jag hävdar att det funnits tillfällen då styrkan borde satts in, men då den politiska viljan att fatta beslutet inte varit tillräckligt stor hos alla.

Odd nämner Centralafrikanska Republiken som exempel.

Efter Sélékarebellernas framfart hösten 2013 följde ett snabbt sönderfall i landet med stora flyktingströmmar, massakrer och mänskligt lidande.

– Där hade stridstrupper kunnat lugna ner situationen, men i stället valde man en mycket långsammare politisk process. EU:s styrkor kom på plats först efter nio månader då det värsta redan hade ägt rum.

FÖRUTSÄTTNINGEN FÖR ATT snabbinsatsstyrkan ska sättas in är alltså att alla 28 medlemsstaterna inom EU är överens. Det

FAKTA: EU- och Natobegrepp

EUMC = Europeiska Unionens Militära Kommitté

KUSP = Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik

KUSP består av tjänstemän på ambassadörsnivå i medlemsländernas EU-representationer i Bryssel. De möts två gånger i veckan och tar fram rekommendationer och policyförslag till ministerrådet i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, GUSP. KUSP leder även arbetet med EU:s säkerhets- och försvarspolitik.

EOP, Enhanced Opportunities Programme, ett närmare partnerskap som Sverige, Georgien, Finland, Jordanien och Australien har med Nato, dock inte som grupp utan var för sig.

kanske ses som kostnadseffektivt att inte sätta in styrkan, men kan man leva med konsekvenserna, frågar sig Odd Werin.

Målet för EU är att ha två snabbinsatsstyrkor i ständig beredskap. I dagsläget finns bara en.

Odd Werin håller dock inte med om att EU inte gör något utan bara förlitar sig på Nato.

– Varje land har sitt nationella försvar men EU har också ett aktivt utrikes- och säkerhetspolitiskt samarbete med både militära och civila insatser.

Det är inom EU:s unika civila och militära samarbete som man ser mest utvecklingsmöjligheter i framtiden.

För närvarande pågår fem militära insatser och elva civila med 3200 militärer och 2000 civila utsända. Av dessa är 85 militärer och 120 civila från Sverige. Ett blygsamt bidrag kan tyckas, men sett till Sveriges befolkningsstorlek är insatsnivån mer än godkänd.

ODD OCH HANS två medarbetare, Jerker Sundström och Sven-Åke Asklander, på den ständiga representationen i Bryssel ägnar sig främst åt EU:s militära insatser. Odd beskriver sin position som dubbelhattad. Han är försvarsdepartementets militära representant, så kallad milrep, i EU men även i Nato. Som specialattaché

och militär rådgivare har Odd Werin till uppgift att bevaka försvarsdepartementets frågor i EU och Nato. I EU sker det arbetet inom Europeiska Unionens militära kommitté, EUMC, vilken består av medlemsländernas försvarschef, chodarna, men dessa träffas bara två gånger per år. Det kontinuerliga arbetet utförs av milreparerna, som träffas minst en gång i veckan. Odd Werin får sina instruktioner från försvarsdepartementet i Sverige och det är också dit han rapporterar. I Bryssel arbetar han för ambassadörerna Anna Jardfelt på EU-representationen och Håkan Malmqvist, chef för den svenska Natodelegationen. Odd ingår även i den.

En vanlig arbetsdag för Odd består av en mix av EU och Nato. För att det ska bli konkret får han beskriva hur dagen innan såg ut.

– Igår var jag på delegationen (svenska Nato-delegationen) vid 8.30 för att förbereda ett möte på tv-länk med UD och försvarsdepartementet klockan 10. Vi har ett sådant möte varje onsdag då vi går igenom de aktuella punkterna på agendan. Vi talade om vår svenska övningsdel med Nato och hur vi kommunicerar med Nato så att vi har rätt information.

VID 11.15 VAR mötet klart och Odd för till repen (uttalas som två p och står för Sveriges ständiga representation i EU). Odd förberedde ett möte med EUMC som skulle hållas klockan 14. Den här dagen fanns det inga särskilda instruktioner från försvarsdepartementet men det fanns ett antal punkter på agendan som han fick uppdatera departementet om, bland annat förberedelserna inför europeiska rådet i sommar och situationen i Libyen.

– Det är nästan två miljoner libyska flyktingar i Tunisien och flyktingströmmen över Medelhavet ökar. EU:s institutioner har ett starkt intresse av vad som händer i Libyen men aptiten från EU:s medlemsländer att göra något är liten. Det blir som sagt inte mer än vad medlemsländerna vill att det ska bli, konstaterar Odd bekymrat.

Det politiska och humanitära läget syd-sydost om EU är väldigt oroligt, men för att EU ska kunna ingripa krävs det antingen en FN-resolution, en inbjudan från Libyen eller hänvisning till internationell rätt. I väntan på någondera arbetar Odd och hans kollegor inom EUMC på ett dokument om hur EU ska kunna bidra till FN:s krishantering på ett bättre sätt och hur samarbetet mellan EU och FN ska utvecklas.

ATT ODD SITTER på två stolar ser han inte som ett problem, snarare en fördel. För är det något han har fått upp ögonen för under de ett och ett halvt år som han varit stationerad i Bryssel så är det att EU och Nato behöver varandra mer än någonsin.

– Vi har en väldigt allvarlig säkerhetspolitisk situation med Ryssland som för en hybridkrigsföring i Ukraina samtidigt som vi har en oerhört instabil situation i Afrika med IS, Bokho Haram och Al Shabab som kopplat sig samman. Jag funderar väldigt mycket på vart det här tar vägen. Vi kan inte utesluta flera nya oönskade överraskningar och konflikter under det närmaste året.

– Jag kan ibland känna att det resonemang som förs i Sverige siktar fel. Om vi bara kan hålla allt utanför den svenska gränsen så blir det bra. Men det håller inte! Vi måste hjälpas åt att klara upp problemen.

NATO ÄR EN politiskt styrd militär organisation med en helt annan inriktning. Styrkan är just att det finns en stark militär förmåga. Nackdelen är att man inte kan spela på ett samhälls samlade instrument. I EU har man hela samhällsportföljen, men den militära delen utgör bara en liten komponent.

Odd Werin (tv) och Jerker Sundström (th) tjänstgör på Sveriges ständiga representation i Bryssel.

– Om man ställer dem bredvid varandra så kan de komplettera varandra i ett väl utvecklat samarbete, menar Odd. Tyvärr fungerar det inte riktigt så i dag.

Det tycks främst falla tillbaka på gamla konflikter inom och mellan enskilda länder. Både EU och Nato har 28 medlemsländer. 22 länder är med i båda organisationerna. Turkiet är till exempel med i Nato men inte i EU. Mellan turk- och grekcypriter finns en konflikt som gör att Turkiet, Grekland och Cypern har svårt att samarbeta - blockeringar som i praktiken begränsar möjligheterna till samarbete mellan Nato och EU, eftersom det krävs konsensus mellan medlemsländerna för att det ska bli beslut och handling.

– Jag som blåögd, naiv svensk hoppas på ländernas vilja att möta problemen med Ryssland och IS och lägga de traditionella konflikterna åt sidan. Det återstår att se hur det går.

VAD GÄLLER SVERIGES ställning som EU-medlem men inte Nato-medlem, så har Sverige naturligtvis en begränsad möjlighet till insyn och påverkan på Nato.

– Vi har dock ett speciellt partnerskap för fred med Nato. Enhanced Opportunities Programme, EOP, innebär att vi fått möjlighet att samarbeta närmare med Nato än ett vanligt partnerskap tillåter.

Ett konkret exempel på eop-partnerskapet är att Sverige kommer att medverka i en stor Natoövning i norra Europa 2018 som går under namnet Trident Juncture 18, en så kallad High Visibility Exercise.

– Vi får vara med tidigt i övningsplaneringen som kommer att fokusera på krishantering och försvar av Nato.

Frågan om ett eventuellt svenskt Nato-medlemskap är inget som Odd officiellt vill ta ställning till.

– Men det är den hetaste frågan på den svenska politiska agendan just nu i kombination med hur vi ska möta hotet från Ryssland. Det vore väldigt bra om Nato och EU kan komma närmare i sin kommunikation för att på det viset demonstrera för Ryssland att Europa håller ihop och att ryssarna faktiskt måste öppna för dialog. Någon annan väg får inte förekomma.

ANNA REHNBERG
Frilansjournalist

VAR TREDJE DANSK OFFICER VILL SLUTA

Danska försvaret har drabbats av en officersflykt. Försämrade arbetsvillkor utifrån nedskärningar och omstrukturering gör att nästa var tredje officerare är aktivt arbetsökande efter jobb utanför försvaret.

SÄMRE ARBETSVILLKOR OCH mindre inflytande när det gäller den egna karriärplaneringen får danska officerare att överväga sin framtid inom försvaret. Enligt den senaste undersökningen är var tredje officerare aktivt arbetsökande efter en anställning utanför försvaret. Nästan varannan officer tror att de inom ett par år lämnat sin anställning i försvaret. En jämförelse med andra personalgrupper inom försvaret pekar på att officerarna upplever sämre arbetstrivsel än andra yrkeskategorier inom det danska försvaret.

BAKGRUNDEN TILL DE alarmerande uppgifterna är en undersökning som Personalstrategisk avdelning i dåvarande Forsvarskommandoen (numera avvecklad och verksamheten drivs idag i Forsvarsministeriet) gjort i samarbete med HOD, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark, för att kartlägga officerarnas arbetstrivsel och deras motivation.

Strategiska förändringar inom det danska försvaret som spätts på med effektiviseringskrav drivet av minskade ekonomiska anslag, har lett till viss turbulens inom officerskåren.

– Officerarna lider av oklara arbetsförhållanden, omotiverade omflyttningar, försämrade möjligheter till karriärplanering och vidareutbildning. Dessutom upplever de sämre både ekonomiska och sociala arbetsvillkor. Dessa innebär exempelvis att de får svårt att ta med sin familj till nya tjänstgöringsorter utan istället lägga betydligt mer tid och pengar på resor mellan arbetsplatsen och bostaden jämfört med tidigare, förklarar överstelöjtnant Niels Tønning, ordförande i officerarnas fackförening HOD med cirka drygt 4 000 medlemmar, vilket utgör ungefär 95 procent av den danska officerskåren.

NIELS TØNNING ÄR medveten om att nedskärningar i försvaret tvingat fram de besparingar som fått konsekvenser för bland andra officerarna. Men han menar att missnöjet gällande flera villkorsförändringar borde gått att förutse och därför inte skulle genomförts. Niels Tønning pekar på sex grundorsaker till officerarnas och HOD-medlemmarnas missnöje.

Det första skälet är balansen mellan arbetsliv och yrkesliv.

– Idag är en officer inte sällan gift med en annan akademiker

som kanske har ett mer värlövat jobb. Detta faktum tillsammans med generell tuffare familjekrav idag på stabilitet, gör att det inte är lika enkelt som tidigare att flytta runt mellan olika uppdragsorter.

Det andra skälet är försämrade resevillkor.

– Officeraren kompenseras inte på samma sätt för resor och kostnader för situationer när dubbelboende är nödvändigt på grund av tjänstgöring på en plats som ligger långt från bostadsorten.

Karriärplanering anger Niels Tønning som det tredje skälet.

– I den nya organisationen ska varje anställd i samband med karriärsteg söka nya tjänster. Tidigare ingick den typen av tjänstebefordran i den karriärplanering som upprättades i samförstånd med arbetsgivaren. Skälet är att försvaret på detta sätt kan spara administrativa kostnader i personalförvaltningen. Många officerare har idag svårt att se möjligheten att göra karriär inom försvaret. I synnerhet gäller detta unga officerare.

Det fjärde skälet menar han är försämrade möjligheter till vidareutbildning.

– Tidigare gjorde officeraren uppehåll i sin tjänst för vidareutbildning. Idag gäller "blended learning" där officeraren tvingas att mixa sitt ordinarie uppdrag med studier över en längre tidsperiod. Det innebär ökad arbetsbelastning vilket skapar stress och försämrade möjligheter att tillgodogöra sig vidareutbildningen. Det är en nästan ohållbar situation som går ut över privatliv och familjeliv och en starkt bidragande orsak till att många officerare lämnar då de inte kan se chansen att genomföra en normal karriärplanering.

Dålig Kommunikation är den näst sista anledningen.

– Försvarsledningen har kört över officerarna och genomfört ändringarna i verksamheten trots att den var medveten om de

Niels Tønning

Foto: HOD

skulle orsaka problem och skapa misstrivsel bland officerarna. De visste om konsekvenserna. Det betyder att försvarsledningen bland officerarna idag saknar trovärdighet och även anses som illojala mot sina anställda.

Slutligen beror missnöjet på de operativa konsekvenser som försvarspolitiken fått.

– Försvarsledningen har hela tiden hävdad att omorganisationen av försvaret inte skulle få några operativa konsekvenser. Så är det inte. Det saknas övningsmaterial och det saknas reservdelar med mera. Det gör att motivationen och trivseln att gå till arbetsplatsen sakta sinar, förklarar Niels Tønning.

OFFICERSFLYKTEN ÄR INGEN nytt inslag i den danska officersvärlden. Redan 2008 signalerar en undersökning i försvarets regi, att officerarna inte var belåtna med sin arbetsplats och sina arbetsvillkor. Denna utvecklingstrend har bromsat in men inte avstannat. Antalet officerare som lämnar försvaret eller söker tjänstledighet ökade under perioden 2013 till 2014 men ökningstakten har enligt Försvarsministeriet stagnerat under 2015.

– De officerare som har möjlighet att lämna försvaret gör det. Följden blir att vi upplever en stark personalomsättning och en kompetensdränering av officerskåren. I år räknar vi med att tio procent av officerskåren, förutom naturliga avgångar, kommer att lämna försvaret.

De officerare som nyutbildas kan inte matcha avgångarna.

– Även om det på sikt ska ske en minskning av antalet officerare så blir det på sikt mycket svårt att personellt och kompetensmässigt upprätthålla en acceptabel kvalitet på arbetsplatsen. Den operativa strukturen kommer att bli lidande av en försämrad bemanning, menar Niels Tønning.

VAD KRÄVS ENLIGT HOD för att vända utvecklingen?

– En ingående dialog med politiker och försvarsledning. Där tycker jag att vi lyckats i så mån att vi upplever att vår motpart och politiker idag hanterar problemen med ett annat allvar än tidigare. Vi märker ett gehör för våra synpunkter även om vi tyvärr också ser ett mönster av mycket begränsade åtgärder för en förändring till det bättre. Ett helhetsgrepp och en samlad strategi för att vända utvecklingen är nödvändig annars är risken att försvaret tappar flera officersårgångar och får svårt att återbygga en kompetent officerskår och ett starkt försvar. Idag är försvaret pressat och saknar den robusthet och de kvalifikationer som krävs för att möta hot från omvärlden, avslutar Niels Tønning.

SOM EN KOMMENTAR till den starka kritiken från HOD lämnar det danska Försvarsministeriets Personalestyrelse följande kommentar:

– Jag vill understryka att vi befinner oss i en förändringsfas. Vi tar allvarligt på kritiken från officerarna och stärker därför vår insats på HR-området för att följa upp kritik och negativa yttringar. Vi har en pågående dialog med HOD i dessa frågor för att klargöra vilka orsaker som gör att medarbetare lämnar försvaret, förklarar Henrik Ryberg, kommendör och chef för Bemanningsdivisionen i det danska Försvarsministeriets Personalestyrelse.

JOHAN ERICHS, FRILANSJOURNALIST

Fotnot: Blended learning avser en blandning av olika lärmiljöer. Blended learning kombinerar traditionella klassrumsmetoder med mer moderna datormedierade aktiviteter.

Den danska officersflykten tilltar.

FRANSKA FÖRSVARET SAKNAR ÅTTA MILJARDER

I höstas tog Frankrike ett femårigt försvarsbeslut. Även fransmännen har problem med balansen mellan uppgifter och resurser, skriver Sveriges försvarsattaché i Paris i en analys.

Frankrike har i modern tid alltid varit engagerade i insatser, främst på den afrikanska kontinenten men även i mellanöstern. Vissa vill göra gällande att detta är ett postkolonialt engagemang med starka förtecken av nationella intressen, medan andra hävdar att Frankrike genom sina operationer tar ett stort ansvar för den europeiska säkerheten.

OAKTAT VILKET KAN man konstatera att Frankrike är ett av få länder i Europa som har förmåga att självständigt genomföra militära operationer på andra kontinenter. Trots en aktiv roll inom EU och Nato anser Frankrike att det är av stor vikt att behålla denna förmåga. En annan faktor som gör Frankrike unikt är en extremt kort beslutscykel för genomförandet av insats. Den franske presidenten är tillika ÖB och beslutet att genomföra en operation tas direkt av denne utan att passera varken regering eller nationalförsamling. Båda dessa instanser kommer in först efter någon månad inför ett eventuellt beslut om förlängning av insatsen. Det finns en bred politisk enighet om den franska utrikes- och säkerhetspolitiken vilket återspeglas i en minimal debatt om det militära engagemanget utomlands och ett starkt folkligt stöd för landets soldater. Faktum är att den socialistiske presidenten, Francois Hollande, som gick till val på en minskad insatsverksamhet är den president som under efterkrigstiden hårdast använt försvaret i det som fransmännen benämner Opex, Opérations extérieures – operationer utanför det egna territoriet.

För närvarande genomförs tre större operationer; *Barkhane* i Sahelområdet i Afrika, *Sangaris* i Centralafrikanska republiken samt *Chammal* i Irak. Trots en övre gräns på 6 700 soldater i Opex har man det senaste året haft upp mot 9 000 soldater, vilket

slitit hårt på både personal och materiel samt orsakat ett rejält underskott i försvarsbudgeten.

Trycket på det franska försvaret blev inte mindre av terrordåden i Paris i januari i år då 10 000 soldater sattes in i operation *Sentinelles* vilken omfattas av bevakning av upp till 682 objekt i Paris-regionen och sydöstra Frankrike. Operationen pågår fortfarande och presidenten har beslutat att behålla 7 000 soldater permanent i denna uppgift. Den franske arméchefen, Jean-Pierre Bosser, kommenterade *Sentinelles* med orden ”Det är samma fiende i norra Mali som i terrorns Paris och det är samma soldater som gör jobbet på båda ställena”.

DEN FRANSKA FÖRSVARSS- och säkerhetspolitiken är fastslagen i vitboken *Livre blanc de la défense* från 2013 vilken utvecklats i ett försvarsbeslut, *Loi de programmation militaire LPM*, för perioden 2014–2019. Den årliga försvarsbudgeten är 31,4 miljarder euro men en utebliven intäkt gör att man har ett underskott på ca 2,2 miljarder euro redan vid årets början. Till det kommer en trolig övertrassering av insatsbudgeten med minst 650 miljoner euro. LPM innehåller ett flertal stora materielprojekt som är nödvändiga för att förnya en åldrad materielstock. Dessutom ska försvarets personalstyrka, enligt beslutet, minskas med 34 000 personer fram till 2019 då den totala mängden ska vara 242 000 anställda. Det långsiktiga behovet av 7 000 soldater för bevakning i Frankrike kopplat till terrorhotet har gjort att president Hollande beslutat om en reducering av personalminskningen. Trots det har arméchefen hävdat att han behöver nyanställa minst 11 000 soldater för att kunna lösa alla uppgifter kopplat till insatserna utomlands och bevakningen i hemlandet. Denna situation har medfört att en översyn av LPM igångsatts och president Hollande meddelade den 29 april att man avser att skjuta till 3,8 miljarder euro under 2016–2019 samt godkänna att endast 15 500 befattningar tas bort istället för den tidigare planerade minskningen på

Frankrike vill behålla sin expeditionära förmåga, men har svårt att få fram pengarna. På bilden, det franska hangarfartyget Charles de Gaulle.

34 000 personer. Det övergripande skälet är att kunna genomföra den operativa verksamheten med bibehållen förmåga. Försvaret har dock beräknat att åtta miljarder euro krävs för att få balans mellan uppgifter och resurser. Försvarsminister Le Drian lanserade tidigare en idé om bildandet av stiftelser som skulle köpa avancerade materielsystem från försvarsmakten för att sedan leasa ut dessa till försvaret. En finansiering av stiftelserna från bland annat försvarsindustrin skulle därmed frigöra stora belopp i budgeten. Förslaget har för närvarande lagts åt sidan.

FRANKRIKE HAR ALLTID varit en motor i det europeiska samarbetet och framhåller ofta EU:s betydelse för säkerheten i vår del av världen. Man kan dock skönja en viss besvikelse hos fransmännen över EU:s oförmåga att fatta viktiga beslut om samordnade militära insatser inom den radie på 600 mil från Bryssel som unionen enats om. Paris är tydlig på vikten av att använda EU:s stridsgrupper, men även här har tvivlet på en realisering slagit rot. De senaste decennierna har präglats av att man mer och mer lämnat den gaullistiska visionen om ett suveränt och oberoende Frankrike. Det tydligaste tecknet var den förre presidenten Sarkozys beslut 2009 om återinträde i det militära samarbetet inom Nato. Frankrike är sedan dess en lojal, potent och uppskattad medlem av alliansen men har behållit nationell handlingsfrihet med sina kärnvapen. Trots att man vurmar för multilateralt samarbete i internationell kris- och konflikthantering har Frankrike slagit vakt om sin förmåga till egna operationer i de områden man anser viktiga. Det är därför vanligt att man startar en insats på egen hand och därefter söker samarbetspartner inom EU, Nato eller i annan koalitionsstruktur.

DEN INHEMSKA FÖRSVARSDINDUSTRIN är viktig för den franska försvars- och säkerhetspolitiken. Dess strategiska betydelse omnämns tydligt i vitboken och det är få länder i Västeuropa som i

så stor utsträckning håller sin försvarsindustri under armarna. Den absoluta merparten av materieln i det franska försvaret är tillverkat av den egna industrin och exporten är viktig för finansieringen av det egna försvaret. Att kunna ha en högteknologisk nivå på sin försvarsindustri är så betydelsefullt för landet att man till och med ger upphandlingsgarantier för de viktigaste materielsystemen. Ett exempel är att det franska försvaret garanterat Dassault inköpet av minst elva Rafaleplan per år för att säkerställa jobben och hålla tillverkningslinan igång. Att Egypten, Qatar och eventuellt Indien köper totalt minst 84 stridsflygplan kom därför som befrielse för det franska försvaret som därigenom slipper stödköpa flygplan med en redan hårt ansträngd ekonomi. Samma förhållande gäller FREMM-fregatter där den franska marinen beställt elva fartyg men i själva verket bara behöver åtta.

Man kan inte beskriva fransk försvarsmaterielexport utan att nämna Mistralaffären med Ryssland. Leveransen av de båda amfibiefartygen frystes av president Hollande med anledning av Rysslands agerande i Ukrainakrisen. I skrivande stund pågår förhandlingar mellan de båda länderna om hur affären ska avslutas. Det lutar mer åt en återbetalning av de minst 1,1 miljarder euro som Ryssland betalat än en slutlig leverans av fartygen.

Frankrike står som synes inför stora utmaningar. Trots det kommer landet även fortsättningsvis att vara en av de viktigaste militära aktörerna i Europa. Man är permanent medlem av FN:s säkerhetsråd och det franska försvaret utgör ett viktigt instrument för att landet ska behålla rollen som global aktör. Frankrike är beredd att betala ett högt pris för att vidmakthålla denna förmåga.

MAGNUS WESTERLUND
Försvarsattaché i Paris

PROVFLYGARE TESTAR FÖRMÅGEGRÄNSER

Som provflygare har Henrik Wänseth i uppdrag att kontrollera nya funktioner och testa stridsflygets yttersta förmågegränser. Runt 80 timmar om året tillbringar han i luften men den mesta arbetstiden ägnas åt planering och uppföljning.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Pia Ericson

ARBETSDAGEN PÅ FMV:S provplats i Linköping inleds som vanligt med morgonbriefing 07.40.

Vädret går igenom grundligt med siktvärden, temperaturer och vindar innan man övergår till dagens aktiviteter. Det planerade motmedelstestet i samband med mjukvaruuppdateringen av Jas 39 måste ställas in på grund av ett fel i bränslesystemet som uppstått dagen innan. Bränsletanken ska nu tömmas och felsökas innan testet kan genomföras.

– Inställda provflygningar tillhör vår vardag, säger Niklas Lindström, ställföreträdande chef T&E luft och ställföreträdande platschef. Men det är ju bättre att det blir stopp här än hos Försvarsmakten.

Provflygaren Henrik Wänseth är den som skulle ha genomfört dagens testflygning. Nu får han istället 40 minuter i luften för att upprätthålla egen flygtid och samtidigt testa en ny, avancerad HMD-hjälm (helmet mounted display). Medan den hjälmtyp som svenska stridsflygare vanligen använder främst fungerar som skalskydd, levererar HMD-hjälmen en mängd uppgifter om kringliggande enheter och mål på en transparent bildskärm i själva visiret.

– **GENOM ATT KOPPLA HJÄLMEN** till flygplanets dator med en tjock sladd får den i princip samma information som flygplanet. Hjälmen kan peka ut andra flygplan eller markmål och man kan rikta in vapen eller radar genom att vrida på huvudet och titta på målet, säger han.

Veckan innan Officerstidningens besök i Linköping har hjälmen börjat användas ute på flygförbanden, trots att det finns delfunktioner kvar att testa.

– Det är inte helt ovanligt att man driftsätter materiel innan alla funktioner är testade, säger Henrik Wänseth. I det här fallet vet vi att hjälmen i sig fungerar, men vi har ännu inte hunnit testa hur den fungerar tillsammans med samtliga andra funktioner i planet.

Dagens flygning ska ske över Östersjön i ett område mellan fastlandet och Gotland. Efter att ha bytt om till G-byxor och isoler-ställ "annars blir det kallt om man hamnar i vattnet" stämmer

”Hjälmen kan peka ut andra flygplan eller markmål”

Henrik Wänseth inför flygning över Östersjön.

Henrik Wänseth av checklisten innan han går ut på plattan. Förmiddagen är solig, men kall och blåsig. Enligt morgonens väderinformation ska det blåsa 40 meter per sekund på de högsta flyghöjderna. Vid planet, en Jas 39C, väntar flygtekniker Stefan Urbäck. Efter att ha förhört sig med honom om att allt fungerar som det ska går Wänseth ett varv runt planet.

– Inför en flygning gör man alltid en okulärbesiktning för att säkerställa att luftintagen inte är igensatta och att allt ser ut som det ska, säger han innan han klättrar upp för stegen och trycker in hårddiskarna som är laddade med färddata för den aktuella ruten.

Hjälmen ansluts. Wänseth sätter sig tillrätta och drar ner huven. Några minuter senare signalerar han till teknikern och rullar sedan iväg mot start- och landningsbanan.

EFTER FLERA ÅR SOM STRIDSPILOT på F21 började Henrik Wänseth sin provflygartjänst 2013. Precis som övriga nio testflygare, varav hälften inom helikopter, är han bara utlånad till FMV med anställning kvar i Försvarsmakten. Den vanligaste tjänstgöringstiden som testpilot är tre plus tre år, men enligt Wänseth är det få provflygare som därefter går tillbaka till sin pilotjänst på förband.

– Eftersom man behöver en hel del erfarenhet innan man kan bli provflygare är de flesta lite äldre när de börjar här. När man sedan slutar är man ännu äldre och börjar kanske bli på gränsen för att fortsätta flyga på insatsförband och det är ganska vanligt

”Vi tränade tolv till fjorton timmar om dagen, sju dagar i veckan och jag flög 17 olika flygplansmodeller”

att man går härifrån till exempelvis Flygskolan eller Högkvarteret.

Förutom en längre tid som stridspilot måste provflygarna även genomgå en testflygarutbildning. Henrik Wänseth gjorde sin utbildning under ett halvår i Kalifornien.

– Vi tränade tolv till fjorton timmar om dagen, sju dagar i veckan och jag flög 17 olika flygplansmodeller under den tiden. Att vara testpilot skiljer sig ganska mycket från att flyga på ett förband. I Försvarsmakten flyger man för att få ett högt stridsvärde. Här handlar det om att göra förändringar och att testa planens yttersta gränser för att säkerställa att de verkligen klarar det de ska, säger Henrik.

OCKSÅ ATT HA VARIT PÅ INSATS, eller åtminstone deltagit i internationella övningar, är i princip ett måste för att bli provflygare, enligt Wänseth.

– Att ha den erfarenheten är nästan nödvändigt för att veta vilka funktioner och förmågor som man använder under insats. I den insats där jag deltog fick vi bekräftat att vi hade tränat på rätt saker hemma och det var ju bra, säger han.

Efter dagens provflygning plockar han ut hårddiskarna ur planet och ger till provledaren. Datan används i den analys som alltid görs efter ett provpass tillsammans med pilot och provingenjörer. På hårddisken finns samtliga displayer inspelade från hela flygningen liksom en rörlig kamerabild som visar samma sekvenser som piloten sett.

– Det är en mycket viktig del i analysen. Under en flygning kanske man missar något som visas på instrumenten när man tittar ut, men genom att titta på inspelningen får man hela bilden av en sekvens, säger Wänseth.

UNGEFÄR 80 TIMMAR OM ÅRET tillbringar Henrik Wänseth i luften. Övrig tid går åt till planering och uppföljningar. Större tester kan ta månader eller år av förberedelser där piloter och provingenjörer arbetar tillsammans. Wänseth, som egentligen hade tänkt bli läkare och hann läsa medicin ett par år innan han utbildade sig till stridspilot, är mycket nöjd med sitt yrkesval.

– Det är inte alltid så spännande som man kanske kan tro, men jag tycker om att det fortfarande utmanar mig. Det är komplexa system vi arbetar med som ibland kräver väldigt mycket precision och man måste anstränga sig inför varje uppdrag.

TÄTARE SAMARBETE MELLAN FMV OCH SAAB

Att upptäcka fel och brister efter leverans från industrin innebär ofta tidskrävande åtgärder och förseningar. Inför bygget av nästa generation Jas 39 har FMV och Saab inlett ett nära samarbete för att öka chansen att i ett tidigt skede upptäcka eventuella defekter. Om det kommer att räcka för att undvika förseningar återstår att se.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Pia Ericson

FÖRSVARETS MATERIELVERKS PROVFLYGNINGSENHET i Linköping är sista anhalt innan nykonstruktioner och uppdateringar levereras till Försvarmakten. När utrustningen kommer hit har den redan genomgått en rad tester hos tillverkaren, ändå upptäcker ingenjörer och piloter på T&E Luft så gott som alltid brister.

– Ibland är det större fel som vi måste skicka tillbaka till tillverkaren, ibland mindre avvikelser. Men hittills har det på övergripande nivå aldrig hänt att vi inte hittat något som behöver åtgärdas, säger Niklas Lindström, ställföreträdande platschef och ställföreträdande chef T&E Luft.

”Då är det de som tar på sig risken och ansvaret för att en viss funktion inte är testad”

Orsaken till att flygplanen ofta är behäftade med fel och brister när de kommer till FMV varierar, enligt Lindström. Det händer att FMV, i egenskap av beställare på uppdrag av Försvarmakten, lämnat otydlig eller felaktig kravspecifikation. Andra gånger har leverantören begått misstag. En betydande faktor är också att tillverkaren saknar möjlighet och mandat att själv utföra alla de

tester och kontroller som behöver göras innan en uppdatering eller nykonstruktion är redo att driftsättas i FM.

– **INDUSTRIN TESTAR DET DE HAR** fått i uppgift att tillverka, säger Niklas Lindström. Funktionen att systemen i sin helhet, fullt utrustade och bestyckade, fungerar i en sådan förbandslik miljö som möjligt är det vi som har i uppgift att prova.

T&E Luft:s uppdrag är inte i första hand att kontrollera att tillverkaren har gjort det de ska utan att pröva de funktioner som industrin inte har möjlighet eller rätt att testa själva. Provenheten i Linköping tar fram ett underlag för vilka tester man anser vara nödvändiga att genomföra. Men det är FMV centralt som beslutar om vilka prov som ska göras.

– Idag är det mycket fokus på vad saker och ting kostar och det blir nästan alltid diskussioner kring vilka tester som ska göras. När vi fått förklara varför vi vill göra de tester vi föreslår förstår de oftast och säger ja, men inte alltid. Då är det de som tar på sig risken och ansvaret för att en viss funktion inte är testad, säger Niklas Lindström.

Helst av allt vill man upptäcka eventuella fel så tidigt som möjligt i utvecklingsprocessen. Brister som påträffas i ett sent skede

Niklas Lindström

kan leda till tidskrävande åtgärder och förseningar, framför allt i de fall materielen måste skickas tillbaka till industrin. I det läget har man hamnat i samband med den senaste stora uppdateringen av Jas 39 som blivit elva månader försenad.

– Den samlade utvecklingsverksamheten för den senaste uppdateringen MS20 är omfattande och under 2014 beslutades att ytterligare utveckling och provverksamhet var nödvändig före leverans. FMV har i dialog med FM beslutat att införandet av MS20 ska ske under 2016, säger Niklas Lindström.

Per Johansson

DEN NU PÅGÅENDE UPPDATERINGEN av Jas 39 C/D är den 20:e och sista i ordningen, i alla fall för svensk del. Därefter ska planen ersättas av nästa generation Jas 39 E, med beräknad första leverans år 2023. Hur man ska hantera de utländska kunder som idag flyger Jas är ännu oklart och det går inte att utesluta att vissa uppdateringar av det gamla systemet kommer att bli nödvändiga även fortsättningsvis.

– Om de systemen ska fortsätta att utvecklas eller bara vidmakthållas är inte beslutat ännu, men vi kan inte utesluta att det blir någon form av utveckling, säger Niklas Lindström.

För att minska risken för sent upptäckta fel, brister och förseningar med nästa generation Jas 39 planerar FMV och industrin för ett betydligt närmare samarbete än man tidigare haft, berättar Niklas Lindström. Trots att leveransen av de första planen inte förväntas ske förrän om tidigast åtta år, har redan två provingenjörer placerats hos Saab. Efterhand kommer fler ingenjörer, piloter och tekniker att engageras i arbetet. Per Johansson är specialiserad inom stödsystem till Jas 39.

– **OM VI FÅR IN NÅGRA AV VÅRA TESTER** under vägen är det mycket värt, säger han. Vi är också med på möten och i planeringen och kan ha synpunkter på kravspecifikationer. En del gamla krav kan strykas eftersom funktionen inte används längre medan annat behöver läggas till.

Han tycker att ambitionen att försöka upptäcka fel i ett tidigare skede är bra.

– Utseendemässigt är det ingen större skillnad mellan nya och gamla Jas, men förmågemässigt är det en helt annan maskin, säger Per Johansson. Nya Jas är bland det mest komplexa som tagits fram och allt måste fungera, från teknikerns minskade mejsel som ska passa till förmågan att läsa på mål över Östersjön. Vi i provingenjörsskrået har en stor utmaning framför oss.

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringskydd.

Rals Bilaga 3 har fått nytt namn

Rals bilaga 3 har bytt namn till Lokala omställningsmedel och nya riktlinjer gäller från den 30 mars 2015.

Sedan 2002 har medel avsatts för att finansiera ett partsgemensamt omställningsarbete inom Försvarsmakten, den så kallade Rals bilaga 3. Det är det avtalet som nu byter namn till Avtal om Lokala omställningsmedel och innebär att arbetsgivaren även fortsättningsvis ska avsätta 0,3 procent av lönesumman för aktivt omställningsarbete. – Riktlinjerna för de lokala omställningsmedlen har parterna gemensamt arbetat fram. Huvudsyftet är att öka den enskildes anställningsbarhet inom och/eller utanför Försvarsmakten. Men dessa omställningsmedel ska också bidra till en långsiktig kompetensförsörjning samt öka myndighetens

attraktionskraft, säger Mikael Kenttälä, ombudsman. De lokala omställningsmedlen riktar sig till kontinuerligt tjänstgörande militärpersonal, civil personal med tillsvidareplacering inom Försvarsmakten samt heltidstjänstgörande soldater/kontinuerligt anställda soldater och sjömän (GSS/K).

Förhållningsregler

En medarbetare som:

- har varit tjänstgörande mer än ett år har rätt att ansöka om de lokala omställningsmedlen.
- ansöker om att genomföra längre utbildningar bör erbjudas att genomföra ett helt livs- och karriärplaneringsprogram, det vill säga ett fullständigt program vilket genomförs under cirka tre till fyra månader.
- ansöker om lokala omställningsmedel där kompetensutveck-

lingsinsatsen tydligt gynnar individen och inte Försvarsmakten, bör genomföra ett livs- och karriärplaneringsamtal, det vill säga ett samtal med certifierad livs- och karriärplanering.

- återkommande ansöker om lokala omställningsmedel bör genomföra ett helt livs- och karriärplaneringsprogram.
- är placerad vid annan organisationsenhet än sin tillsvidareplacering ska lämna ansökan till närmaste chef där det tidsbegränsade arbetet utföres. Organisationsenheten där medarbetaren har sin tillsvidareplacering ska delta i beredningen av ansökan. Beslutet tas partsgemensamt vid organisationsenheten där medarbetaren är placerad tidsbegränsat.

Ansökan

Medarbetaren lämnar ansökan

som innehåller motivering med syfte och mål till närmaste chef som lämnar vidare med sitt yttrande till Lokal HR vid organisationsenheten minst tre månader före aktuell utbildning startar.

Gruppsök

Organisationsenheter kan genomföra kompetensutvecklande riktade gruppsatsar. En riktad gruppsats är att betrakta som en kollektiv ansökan. För att en riktad gruppsats ska kunna genomföras krävs att den är godkänd av parterna vid organisationsenheten.

Arbetstid

Inriktningen är att utbildningen genomförs på arbetstid inom ordinarie arbetstid, om inte annan individuell överenskommelse görs.

Möt Officersförbundet i Almedalen

Officersförbundet deltar i årets Almedalsvecka. Deltagandet sker inom ramen för samarbetet Försvarspolitisk arena.

På tisdagen den 30 juni, klockan 13, på Sankt Hansgatan 11, genomför Officersförbundet ett seminarium med titeln En inblick i vardagen hos de som försvarar Sverige – möt en soldat. Deltagarna får höra en av förbundets soldatmedlemmar berätta om sin vardag, samt även höra vilka frågor som soldaten vill ställa till de närvarande politikererna.

– Många pratar om soldaterna och militärpersonal i allmänhet, men alldeles för få möter dem. Varje chans att skapa möten är bra, säger Lars Fresker.

Officersförbundet deltar i Försvarspolitisk arena vilket på tre år blivit en plats där försvars- och säkerhetspolitik debatteras och diskuteras.

– Det är glädjande att det finns en fokuspunkt där de intresserade kan samlas. Samtidigt är utmaningen att bredda diskussionen och nå ut till de som inte redan anser att frågorna är viktiga, säger Lars Fresker.

Varje morgon får två riksdagspartier och respektive partis ungdomsförbund presentera sina, ibland

Tisdag 30 juni, klockan 13.00–13.45, är Officersförbundets seminarium.

skiljande uppfattningar rörande försvars- och säkerhetspolitik.

Fika med Fresker

Vidare välkomnas medlemmar i Officersförbundet på plats i Visby att möta Lars Fresker, samt förbundsdirektör Peter Löfvendahl över en kaffe och diskutera förbun-

dets ställningstaganden eller kolla sina medlemsuppgifter. Officersförbundet finns på plats direkt efter seminariet på tisdagen 30 juni från 13:45–15:00, samt på onsdagen 14:15–15:00.

För mer programpunkter från Försvarspolitisk arena, se www.forsvarspolitiskarena.se

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 21/5 2015

Yrkesofficer	8991	(-24)
Reservofficer	59	(-1)
Soldat/gruppbefäl	4282	(+98)
Hedersmedlem	1	(+0)
Övrig	115	(+6)

Gravida ska erhålla tillägg vid omplacering

En gravid eller ammande medarbetare har rätt att omplaceras till en annan tjänst om den egentliga tjänsten kan medföra problem för graviditeten eller amning. Medarbetare som omplaceras utifrån dessa skäl har även rätt till bibehållna arbetsförmåner.

– En medlem har hört av sig vad som gäller vid förändring i tjänsten vid graviditet. Eftersom förbundet och Försvarsmakten har en gällande praxis vill vi nu påminna om vad som gäller, säger Jerker Ambjörn, ombudsman på Officersförbundet. Rätten att omplaceras med bibe-

hållna anställningsförmåner styrs av föräldradighetslagen (SFS 1995:584) och rätten har även prövats av arbetsdomstolen (AD dom nr. 2008/14).

Skydda gravida

Syftet med lagen är att skydda gravida kvinnor mot olämpliga arbetsmiljöer och göra det möjligt för kvinnor att fortsätta arbeta under graviditeten.

Beslutet enligt AD innebär att med stöd av 18§ och 19§ i Föräldradighetslagen har en kvinnlig arbetstagare som väntar barn, nyligen fött barn eller ammar i vissa fall rätt till att bli omplacerad till ett annat arbete med bibehållna anställningsförmåner.

Med bibehållna anställningsförmåner menas, förutom aktuell I-lön, även att den omplacerade bibehåller genomsnittliga lönetillägg som den anställde tidigare haft, till exempel OB-ersättning. Vidare bibehåller den anställde de arbetstidsförkortningar som hon tidigare haft, som exempelvis 35-timmarsvecka.

RÖS-skyddat säkerhetsskåp

för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsklass SS3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC

ROSENGRENS

KAMIC • Box 278, 651 07 KARLSTAD • 054 - 57 01 20 • www.kamicemc.se
ROSENGRENS • Box 315, 192 30 SOLLENTUNA • 010- 209 51 36 • www.rosengrens.se

A PART OF KAMIC COMPONENTS

Envis!

Eller målmedveten..

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler målmedvetna kollegor!

Är du en av dem?

– Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB | 08 - 672 07 80 | info@milso.se | www.milso.se

Mycket att vinna på samboavtal

Som nykär kan det kännas svårt att prata om samboavtal, men om ni tänker flytta ihop kan det vara ett smart drag av flera anledningar.

Du vet vem du flyttar ihop med, men inte vem du separerar ifrån, brukar familjejurister säga. Men om man inte är gifta utan bara sambor är det åtminstone enkelt, eller hur? Då går man bara åt var sitt håll. Icke. Enligt sambolagen ska bostad, möbler och husgeråd som parterna har köpt som ett par delas lika.

Noshin Kardel, jurist på avtal24, reder ut begreppen.

Vad är det första man ska tänka på?

– Först måste ni reda ut om ni är sambo enligt lagens mening eller inte.

Bestämmer man inte det själv?

– Socialt får man bestämma själv, men juridiskt är samboskap noga specificerat. Man ska ha ett parliknande förhållande. Två kompisar som flyttar ihop är alltså inte sambor.

Vad är ett samboavtal?

– En juridiskt bindande överenskommelse om att vissa ägodelar inte ska ingå i en bodelning ifall ni separerar och flyttar isär.

FAKTA: Vad är avtal 24?

Officersförbundet har slutit ett avtal med juristbyrån Avtal 24. Som medlem i Officersförbundet kan du skriva samboavtal, skuldebrev testamente och andra avtal helt kostnadsfritt online alternativt till hälften av ordinarie pris med avtal24s jurister. För mer information, besök: www.avtal24.se/officersforbundet.

Har du några frågor eller funderingar kring din situation kan du ringa till juristbyrån avtal24, på 0771 24 00 24, mån–tor 8–20, fre 9–17 eller maila till officersforbundet@avtal24.

Vad är en bodelning?

– Förenklat kan man säga att det är precis vad det låter som – att det gemensamma i det ”bo” som ni har tillsammans delas i två lika stora delar. Det som ska delas kallas samboegendom. Som samboegen-

dom räknas egendom i form av bostad och bohag (möbler och husgeråd) som ni har köpt för att använda gemensamt. Det kan alltså vara allt från stekpannor och kastruller till själva bostaden i sig. Sådant som ni har haft sedan

ONE PARTNER FOR ALL MISSIONS

innan relationen påbörjades kan dock aldrig bli samboegendom.

Vad händer om det var ena parten som köpte hela huset?

– Om det gjordes innan ni träffades räknas det inte in i samboegendomen. Men om köpet gjordes när ni redan blivit ett par, med avsikten att båda skulle bo i huset tillsammans, då räknas det som samboegendom och ska delas lika.

Trots att den ena stod för hela kostnaden?

– Ja. Det finns dock en jämningsregel som man kan åberopa om förhållandet varat en kort tid. Det är

dock ingen regel man kan förlita sig på då den som sagt enbart är tillämplig en viss tid in i relationen och normalt sett heller inte helt tar bort effekten av bodelningsreglerna.

Hur undviker vi det här som sambor?

– Genom att skriva ett samboavtal.

Vad är det som regleras i ett sådant?

– I ett samboavtal bestämmer ni i förväg vad som inte ska delas i en bodelning utan behållas av var och en av er.

Vad händer om två sambor köper ett hus ihop men betalar olika mycket i kontantinsats?

– Samma regler gäller även då. Om paret inte har ett samboavtal ska bostadens värde delas i två lika stora delar. Det spelar ingen roll om ena parten har betalat en större del av kontantinsatsen.

Räcker det med ett samboavtal i en sådan situation?

– Nej, här behövs även ett skuldebrev för att säkra att fördelningen ska bli rättvis vid en separation. Skuldebrevet behövs för att jämna ut den ekonomiska ojämlikheten mellan parterna.

Vad borde vi mer känna till som sambor?

avtal 24[®]
DEN MODERNA JURISTBYRÅN

– Att sambor inte ärver varandra. Det brukar många missa. Man kan ha levt ihop i många år och ha gemensamma barn men ärver ändå inget. Om det inte finns barn till den avlidne ärver den avlidnes föräldrar eller syskon.

Hur fixar man det?

Det kan ni ordna genom att skriva ett testamente där var och en av er redogör för vem som ska få vad när ni avlider. Vi kan hjälpa till med det också.

Rheinmetall Defence är en komplett leverantör och levererar system och kompetens inom områdena:

- Transportfordon
- Bärgningsfordon
- Reparations- och underhållsfordon
- Stridsutrustning och ammunition
- Stridsvagnar och stridsfordon
- Ledning och samband
- Simulering och träningsutrustning
- Logistklösningar

För mer information: www.rheinmetall-defence.com

Officersförbundet kräver bättre Rals

Officersförbundet har precis utvärderat Ralsen för 2014. Slutsatsen är att mycket måste bli bättre i årets genomförande.

På den avtalskonferens som genomfördes 12 till 13 maj diskuterade officersföreningarna under ledning av Officersförbundets villkorsgrupp erfarenheterna av förra årets Rals. Grunden för analysen är den undersökning som Försvarsmakten genomfört och som även Officersförbundet stod bakom.

– Det går att utläsa en del matnyttigt ur enkäten, men vi har valt att fokusera på frisvaren där vi kan få en bättre bild av vad som ligger bakom siffrorna, säger Niklas Simson.

Han har, tillsammans med Förbundsstyrelsens villkorsgrupp analyserat de 5 000 inkomna frisvaren. De viktigaste slutsatserna är att många chefer inte följt den modell som Officersförbundet och Försvarsmakten kommit överens om. Vidare finns det på många förband väldigt lite ekonomiskt utrymme för enskilda chefer att använda sig av, vilket i sin tur gör att flera medarbetare känt sig maktlösa.

– Som medlem och medarbetare har du rätt att söka stöd hos din förening för att få reda på hur lönerevisionen ska gå till på ditt förband och du har rätt att kräva att din chef känner till vad som gäller, säger Niklas Simson.

En positiv sak som många påpekat är att Ralsen utbetalats relativt fort.

Officersförbundet menar att en väl fungerande löneprocess är central för att Försvarsmakten ska kunna vara en attraktiv arbetsgivare.

– Tidigare har vi haft traditionell förhandling där facket hållit samman lönearbetet. Då har vi som förband och officersföreningar kunnat se till att det fanns en tydlig struktur för hur processen skulle se ut på olika förband. I en mer de-

centraliserad löneprocess läggs en del av ansvaret ut på de enskilda medlemmarna, men det kräver utbildade chefer och medvetna medlemmar, säger Niklas Simson.

En sak som framkommer vid analysen är att anställda fått beskedet att de måste acceptera givet lönebud på plats och ställa eller riskera att bli utan lönepåslag över huvud taget. Det beskedet är helt felaktigt.

– Om du känner dig tveksam på budet från din chef under det lönesättande samtalet bör du ta kontakt med din lokalförening. Du ska ges tillräcklig tid för att kunna söka kontakt med din förening och föra en diskussion där. I avtalet finns

ingen tid, men någonstans kring fem arbetsdagar torde vara en rimlig tidsgräns i de flesta fall, säger Niklas Simson.

Du ska ges tillräckligt tid för att kunna söka kontakt med din förening

I frisvarsalternativen förekommer att prestationsvärderingar sänkts i efterhand för att någon längs vägen uppfattat att det inte finns pengar till att belöna den prestationsnivå som medarbetaren haft.

– Sådant är allvarligt fel och händer det bör du verkligen kontakta din förening, säger Niklas Simson.

Nuvarande Rals-avtal ska tillämpas även i år, nästa år ska avtalet omförhandlas och hur det kommer att se ut är en fråga för kommande förhandlingar.

– Med tanke på hur viktigt det

varit för Försvarsmakten att införa lönesättande samtal är det skrämmande hur dåligt man förberett sig och sina chefer för genomförandet.

För oss som facklig part beror fortsättningen i väldigt hög grad på hur villig man är att verkligen förhandla med oss som två lika parter och ge utbildning till sina chefer. Vårt uppdrag är att se till att medlemmarna erhåller en rimlig och spårbar löneutveckling. Arbetsgivarens nuvarande agerande leder inte dit, säger Niklas Simson.

Niklas Simson

Foto: Ulf Löfke

Påverka din lön i medarbetarsamtalet

Efter sommaren inleds årets Rals. Det är i medarbetarsamtalet du har störst chans att påverka din lön.

– Begreppen är kanske inte helt intuitiva, men det är i medarbetarsamtalet som du som anställd kan diskutera dina prestationer med din chef och därmed påverka ditt löneutfall. Det lönesättande samtalet kan ses som ett kvitto då du bör få den lön som du och din chef förhoppningsvis kom överens om på medarbetarsamtalet, säger Niklas Simson.

Är du som medlem tveksam till utfallet i det lönesättande samtalet och vill kontrollera om det verkar rimligt, bör du kontakta officersföreningen på ditt förband. Inget förhindrar själv-

klart dig som medarbetare att komma med ett motbud i det lönesättande samtalet. Om organisationen varit klok finns det marginal för att justera inledande bud. Efter motbud och konsultation med din förening måste du antingen acceptera arbetsgivarens bud, eller gå till traditionell förhandling.

– I en traditionell förhandling kommer officersföreningen att ta upp befintliga fall och gå igenom de kriterier som fastställts lokalt. Har processen följts kan medlemmen få samma bud som i det lönesättande samtalet, men chansen finns också till en högre siffra, säger Niklas Simson.

Normalt sett kan en medlem inte få sänkt lön vid traditionell förhandling, om det inte skulle

visa sig att stora fel begåtts i processen.

– Om någon chef begått så allvarliga fel inför det lönesättande samtalet att en medarbetare får ett lägre lönebud vid traditionell förhandling torde det även påverka den chefens prestationsvärdering, säger Niklas Simson.

Vidare vill Officersförbundet betona att det inte finns några löneboxar i Försvarsmakten, samt att begreppet ”väl hävdad löneläge” inte finns stöd för i avtalet. Om någon medlem inte ges löneutveckling ska en handlingsplan tas fram för vilka åtgärder den anställde och arbetsgivaren ska vidta för att den anställde ska kunna erhålla en löneutveckling.

Ärna OF genomförde egen Rals-enkät

Ärna officersförening, på LSS i Uppsala, har gjort en egen undersökning av förra årets Rals. Låg kunskap och maktlöshet var två av resultaten, men ett antal mycket nöjda medlemmar fanns också.

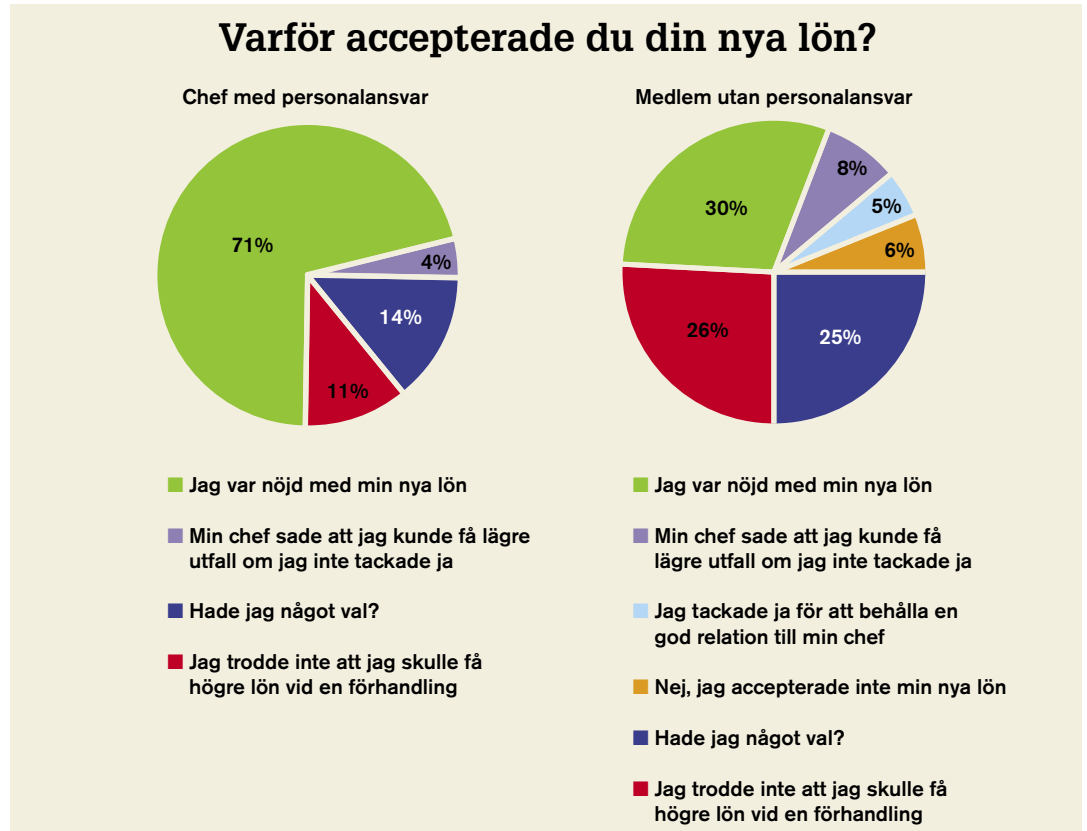
– När vi sett Försvarsmaktens sammanställning och förstårt att den inte gick att bryta ned på förband beslutade vi oss för att göra en egen enkät. Dessutom tyckte vi att frågorna i den stora enkäten var lite konstiga, de förutsatte att allt var guld och gröna skogar. Vi ville göra en utvärdering som var mer hands-on, säger Tim Björklund, vice ordförande på Ärna officersförening (OF).

Enkäten innehöll 18 frågor plus frisvar. Svaren delades in i två kategorier: medlemmar med personalansvar och medlemmar utan personalansvar. Av 516 medlemmar svarade 22,5 procent av medlemmarna på enkäten på en vecka, vilket ligger nära svarsfrekvensen på den centrala enkäten som 25 procent av samtliga av försvarets medarbetare besvarat.

I Ärnas undersökning framkommer bland annat att bland chefer uppfattade 54 procent att de inte kunde påverka sin lön under medarbetarsamtalet. För medarbetare som inte var chefer var siffran ännu högre, nämligen 78 procent. Ungefär 65 procent trodde inte heller att de hade möjlighet att påverka sin lön under det lönesättande samtalet. Svaren uppfattar Ärna OF som alarmerande

Falska lönetak

– Frisvaren kompletterar diagrammen. Jag har förvånats över att kunskapen om hur man påverkar sin lön i det nuvarande tillvägagångssättet är så dålig. Antingen överskattar man den, eller också tror man att man inte alls kan påverka den, säger Peter Oscarson, ordförande i Ärna OF.

40 procent av medlemmarna utan chefsansvar och 32 procent av cheferna uppfattade att de begränsats av ett "lönetak", trots att några sådana inte ska finnas enligt Ralsavtalet. 42 procent av medlemmarna ansåg att den nya lönen inte överensstämde med förväntningarna efter medarbetarsamtalet, för chefer var siffran endast 14 procent.

I undersökningen har även frågats varför medarbetarna accepterade sin nya lön. Var fjärde medarbetare uppfattade att de inte hade något val och tre av tio var nöjda med sin lön.

Frisvaren visar stor spännvidd i medarbetarnas syn på lönesättande samtal.

"RALS 2014 var den bästa jag varit med om på mina 14 år i Försvarsmakten. För första gången fick jag själv möjlighet att påverka min

nya lön genom främst ett bra och förberett prestationssamtal. Jag hoppas verkligen att denna metod fortsätter och kanske till och med utvecklas så att varje chef får sin egna "pengapåse" att fördela. 2014 vet jag att man på vissa ställen fick klumpa ihop vissa chefer då några chefer hade för få personal för att göra det praktiskt genomförbart" (Medarbetare utan chefsansvar.)

"Detta system skapar osämja inom arbetslagen. Själv har jag varit neutral i frågan men vissa är väldigt upprörda". (Medarbetare utan chefsansvar.)

Ärna OF uppfattar att undersökningen gett dem en hel del att analysera inför årets Rals.

– Utifrån undersökningen är det svårt att dra någon annan slutsats än att vi från föreningen har ett jobb att göra till årets genomförande

och det gäller även arbetsgivaren, säger Peter Oscarson.

FOTNOT 1: Undersökningen gjordes i verktyget Google Formulär av Tim Björklund och Jacob Romlin. De lämnar gärna tips om någon annan vill göra en egen uppföljning efter årets Rals.

FOTNOT 2: I årets Rals kallas samtalet där chef och medarbetare diskuterar prestation och lön för medarbetarsamtal, i förra årets Rals kallades samma samtal för prestationssamtal. I texten ovan används det nuvarande begreppet medarbetarsamtal i syfte att, om möjligt, minska förvirringen till följd av begreppsbytet.

FOTNOT 3: Ärna OF omfattar även Försvarsmaktens underrättelse- och underrättelsecentrum.

Foto: Anders Vessman

Eva Langlet

Personalförändringar på kansliet

Eva Langlet, kommunikatör på Officersförbundets kansli, slutade sin tjänst den sista april för att istället börja jobba på Saco-förbundet Jusek.

Officersförbundet kommenterar försvarsproposition Fortsatt underfinansiering och f

Ambitionen i försvarspropositionen är för låg och dessutom är den underfinansierad. Det är Officersförbundets uppfattning om den inriktningsproposition för försvaret som presenterades idag.

– Utifrån detta beslut kommer Försvarsmaktens underfinansiering att fortsätta. Det är väldigt svårt att förstå hur politikerna kan besluta om ett försvar men sedan inte vilja betala för det, inte minst med rådande omvärldsläge. Vad är det mer som krävs för att försvaret ska ges tillräckliga resurser för att ens

Foto: Mikker Dahlstrand

Riksdagen ska behandla propositionen den 15 juni.

na upp till lägstanivån? säger Lars Fresker, ordförande i Officersförbundet.

I propositionen har regeringen

plockat in vissa nya förband och förmågor, strukit andra och i stort ignorerat Försvarsmaktens bedömning kring hur man kan höja

Foto: Lars Thulin

BASALT utvecklar och levererar säkra system och tjänster till myndigheter och företag inom samhällskritisk verksamhet.

2016/04

Connecting with Defence Technology

I våra uppdrag och projektåtaganden åt kund hjälper vi till att omvandla visionerna till konkreta förslag. Vi är ett oberoende teknikkonsultbolag med projekt som spänner från övergripande och teoretiska analyser till detaljerade kravspecifikationer.

Välkommen till ÅF!
afconsult.com/defence

INNOVATION BY EXPERIENCE

nen: ör låg ambitionsnivå

Försvarsmaktens förmåga genom en ordnad process i fem steg.

– Vi ifrågasätter även hur regeringen har kunnat frånga ÖB:s värdering av vilken operativ förmåga vi bör ha och hur den stegvis kan höjas i fem steg. Istället har man plockat ut olika delar ur de fem stegen och även gjort egna tillägg, säger Lars Fresker

För låg nivå

Officersförbundet anser att Försvarsberedningens bedömningar och ambition, som presenterades förra året, trots allt är mer rätt än fel. Framför allt är det den minsta

acceptabla ambitionsnivån för vårt försvar. Den nivå regeringen nu valt är därmed för låg.

Svårt att jämföra siffror

Det är svårt att göra en tydlig ekonomisk analys av propositionen men det framstår trots det, utifrån Försvarsmaktens inlämnade ekonomiska underlag, som uppenbart att underfinansieringen fortsätter.

Samtidigt är det nu beslutade tillskottet ett positivt trendbrott, även om det är otillräckligt, menar Officersförbundet.

OFFICERSTIDNINGEN *Din tidning!*

Skriver Officerstidningen om rätt saker? Har du tips, åsikter eller uppslag? Kontakta redaktionen!

ANSVARIG UTGIVARE/CHEFREDAKTÖR
Daniel Skoglund, Tel 08-440 83 49
daniel.skoglund@officersforbundet.se

AQUACHARM AB

A Rainwear and Rubber Boots Fashion Company

Vi avser nytillverka gummiridstöveln med spänne på sidan enligt bilden tillverkad av Helsingborgs Gummifabriks AB TRETORN 1946–1978, då denna fabrikant gick i konkurs.

För design och konstruktion av stöveln önskar vi köpa några väl bevarade par helst i storlek 39–41 och 42–44.

Svar med prisönskemål till: sjostrandbengt@gmail.com eller AQUACHARM AB, Norrstigen 29, 181 31 Lidingö.
Tel: 070-620 17 17

Uppkäftig!

Eller engagerad...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler engagerade kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB | 08 - 672 07 80 | info@milso.se | www.milso.se

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet, Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR OFFICERSFÖRBUNDET

ANNONSAVDELNINGEN

Tel: 08-742 10 08

Mail: info@irmermedia.com

22 000
läser ditt budskap

**Annonsera i Sveriges starkaste
annonsorgan inom försvarssektorn!**

Direktkanalen till beslutsfattare och inköpare inom bl a; FMV, FRA, FOI, FortV, MUST, Rekryteringsmyndigheten och Högkvarteret.